

Št. 5. Koroška cesta št. 3, Rokopis! se ne vada. Upravištvu sprejema naročnice, inserte in reklamacije. Cene listov po dogovoru. Za vsake kratke oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštarne prostje. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.666. Telefon internbar št. 113.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Poštnina v državi SPS pavlitrana.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

13. številka

Maribor, dne 30. marca 1922.

56. letnik.

Kako pridejo samostojneži do zaslug.

Srake niso na najboljšem glasu med ptičjim svetom. Vzamejo in odnesejo, karkoli morejo, zlasti lake reči, ki se svetijo. Zavoljo te svoje slabe lastnosti so postale predmet ne baš laskave ljudske prislovice. Krade kakor sraka, tako obsoja naše ljudstvo kradljivce, pa naj ti letajo po zraku ali pa hodijo po zemlji.

Takšne politične srake hodijo po naši slovenski zemlji. Ni treba jih podrobno popisati. Niti ni treba povedati njihovega imena. Naš slovenski svet prav dobro pozna naše politične srake — samostojne kmetice.

Kakor ti ljudje, tako se nobeden drug ni krade zaslug, ki so si jih pridobili drugi. To so kradljivci na debelo in na veliko. Ukradejo vse, kar je tuja zasluga in zato tudi tuja last. Izprva so kradiji zavestno, dolgotrajna navada pa jih je že tako izkvarila, da mnogoteri delajo to že nezavestno, ne vedoč več za razliko med lastnim in tujim. Trgajo na politični kleptomaniji — na bolesnem, strastnem nagnjenju h kraji.

Te svojo grdo lastnost so zopet izrazili in si rajno dokazali v zadevi bolnišnic v Sloveniji. Znamo je, da je bolnišnicam na Slovenskem preti velika nevarnost, da jih je pristojna oblast hotela zapreti ene za drugo. Za nekatere je taka naredba že bila izdana. Druge bi bile sledile. Kaj bi to pomenjalo za bolnike, zlasti za siromake, ki nimajo denarnih sredstev ne za zdravnika ne za hrano, ne za postrežbo, ni treba posebej povdarjati.

Ko je Ljudska stranka doznala za ta velik udarec, ki je preti zadeti Slovenijo, je hitela, da se prepriča to nesrečo. Poslanec dr. Hohnjec je takoj vložil na vlado interpelacijo, v kateri je izrazil najodločnejši protest zoper nameravano zatvorjenje bolnišnic ter zahteval od vlade, da stori svojo dolžnost napram bolnikom v državi brez ostra na to, kateremu plemenu pripadajo in v kateri pokrajini stanujejo. Slovenija, ki redno plačuje ogromne svote davka, je gotovo najmanj zaslužila, da bi se iz njenih bolnišnic metali bolniki na cesto.

Dr. Hohnjec se ni zadovoljil z interpelacijo in s posredovanjem na ministrstvu narodnega zdravja. V zvezi s poslancem narodno-socialne stranke Brandnerjem se je obrnil na finančno ministrstvo, ker je bil glavni vir zla, pretečega bolnišnicam v Sloveniji. Kako potrebno je bilo to posredovanje, je dokazalo vedenje finančnega ministra dr. Kumanudija.

Ko sta mu poslanca Brandner in dr. Hohnjec razložila zadevo slovenskih bolnišnic, je izpočetka zavzel odločno odklonilno stališče. Mihal je z rameni in zatrjeval, da za stroške slovenskih bolnišnic nima nobenega pokritja v proračunu. Če pa bi brez takega proračunskega pokritja trošil denar, bi ga glavna kontrola natirala pred sodni jo. Sile na prigovarjanje in odločno protestiranje obeh poslancev se je udal ter obljubil, da bo iz razpoložljivega fonda v to svrhu dal za prvo silo 1 milijon 600.000. Nato je v ministrskem svetu bil razgovor o tem ter se je dovolila svota, ki se je smatrala zadostna za prvo, najnujnejšo potrebo.

Razložili smo zadevo bolnišnic v Sloveniji — stvarno tako, kakor se je razvijala. Ne bi bili tega storili in ne bi bili povdarjali zaslug Ljudske stranke in našega poslanca dr. Hohnjeca, ako bi ne bili k temu prisiljeni. Bolnišnica je dobredelna ustanova, ki je namenjena bolnikom brez razlike strankarske pripadnosti. Saj bolezen ne vprašuje po stranki in zato tudi skrb za bolnike ne bi smela poznati strankarstva. Dobro urejene in redno poslujoče bolnišnice so zadeva, ki bi morala biti skupna vsem strankam in iz katere ne bi nobena stranka smela kovati strankarskega kapitala.

Drugače pa gledajo na to zadevo demokrati in samostojneži: „Jutro“ je hitelo na vso moč, da ne bi zakasnilo svetu javiti zasluge dr. Kukovca v bolnišnični zadevi. Zasluge demokratskega voditelja in njegove stranke se najlepše zrcalijo v vedenju finančnega ministra, ki je tudi čistokrven demokrat. Ako bi ne bil ta naddemokrat zapri državne blagajne napram bolnišnicam v Sloveniji, bi že ne bile prišle v nevarnost zatvorjenja. To je torej zasluga demokratov v tej zadevi. Dr. Kukovec nima ne večje ne manjše zasluge kakor drugi demokrati, saj ga tiste dneve ni niti bilo v Beogradu.

Za demokrati so seveda prišvedrali samostojneži. Kako bi oni mogli manjkati tam, kjer se delijo tuje zasluge, ko vendar imajo samostojni patent za vse zasluge?! Pred vsem se hoče z zaslugami za slovenske bolnišnice okoristiti samostojni poslanec Drogenik veliki slovenski dobrotvor, ki je s svojim argovanjem z žganjem gotovo veliko pripomogel k narodnemu zdravju.

Kakšne zasluge ima Drogenik za to, da se niso zatverile bolnišnice v Sloveniji? Ravno tolike kakor jih ima portir (sluga pri vratih) v ministrstvu. Ta dva nista ne povzročila ne preprečila nevarnosti, da se zaprejo slovenske bolnišnice. In ravno tako tudi Drogenik. Eno zaslugo pa vendar ima v tem oziru Drogenik, in ker nočemo biti krivični proti nobenemu, tudi proti političnemu nasprotniku ne, hočemo i to ugotoviti. Drogenik je iznajdljiva glava. Ko je doznal, da je finančni minister, kakor smo prej poročali na posredovanje poslancev Hohnjeca in Brandnerja, dovolil potrebno svoto za vzdrževanje bolnišnic v Sloveniji, in ko je temu pritril ministrski svet, kar je Drogenik najbrž zvedel od ministra Pucelja, si je hitro izmislil sredstvo, kako bi se mogel v Sloveniji predstaviti kot rešitelj bolnišnic. To sredstvo je brzjav. Zakaj pa imamo brzjav? Iznajdljivi Drogenik hitro napiše kratko poročilo na okrajna glavarstva na Stajerskem, da dobijo bolnišnice v Sloveniji državno pomoč v znesku dveh milijonov K, in bodo delovale naprej. To poročilo brzjav — vsem okrajnim glavarstvom in se na tihem raduje nad neumnostjo tistih, ki bodo verovali, da je Drogenik rešitelj bolnišnic v Sloveniji.

Taka je torej Drogenikova zasluga. Gotovo velika, če je te brzjave plačal iz lastnega žepa. Če pa bo račun za to predložil bolnišnicam, ali pa so brzjavi šli na državne stroške ali pa na stroške kakšnega samostojnega podpornega zaklada, je ta zasluga veliko manjša in gotovo nič večja, kakor zasluga poštnega sela.

Konec Puceljeve slave.

Poraz Samostojne v Slov. gor. — Vzorna disciplina naših mož in mladeničev. — Lepo uspelo zborovanje SLS.

St. Lenart v Slov. gor., dne 26. marca 1922.

Prihod ministra Pucelja v St. Lenart so pričakovali prebivalci Slovenskih goric z napeto nestrpnostjo: velika večina — naši možje in mladeniči — je bila radovedna ministrovega zagovora, maloštevilna in iz vseh vetrov zbrana peščica salonskih kmetov, raznih verižnikov itd. pa je hotela g. Pucelju pripraviti dan veličastne zmage nad «klerikalnim lintvarjem». Nakane samostojnežev so se razbile ob trdni in neizprosni disciplini naših vrlih somišljenikov, ki so priredili ministru Pucelju tako «vroč» sprejem, da ne bo najbrž nikdar več hodil v Slov. gor. Naše ljudstvo je obračunalo s Puceljem in njegovo Samostojno.

Naši prihajajo.

Ze v ranih urah je bilo opazovati v trgu nekaj več živahnosti nego običajno. Na vsakem vogalu je bil priljubljen židovsko-kričavi lepak, ki je oznanjal velike dogodke: «Govor gospoda ministra Pucelja, gospodarska in politična poročila gospodov poslancev SKS in — resolucije». Na lepakih seveda ni manjal navduševalni vzklik: «V boj za staro (žepno) pravdo pradedov slovenskih!» — Samostojni so se zbirali v gostilni Recer, našinci pa pri Arnušu. Ze ob 8. uri je bilo zbrano pri Arnušu več stotin naših mož in mladeničev, ki so čakali na skupen odhod k Sokolski dvorani, kjer se je imel vršiti Puceljev shod.

Naši odkorakajo na zborovališče.

Par minut pred pol 9. uro so naši odkorakali po trgu. Z dvignjenim ponosom in s trdno zavestjo v srcih so stopali naši možje in mladeniči proti poslopju, kjer se je kmalu na to vršila «nekrvava rihta». Navzočih je bilo kakih 30 županov iz Slov. goric. Med udeleženci sta se nahajala tudi poslanec Žebot in tajnik Golob. Ko je naša velika skupina dospela do sokolske telovadnice, niso hoteli samostojneži pod vodstvom advokata dr. Goriškega spočetka nikogar pustiti v dvorano. Se le na odločno zahtevo in v trenutku, ko je dospel gospod minister s svojim «generalštabom», so se vrata «milostno» odprla. Naši so zasedli levo in središče dvorane. Samostojneži pa desnico in prostor pred odrom.

Pristaši SLS zahtevajo volitev predsednika.

Shod je otvoril minister Pucelj ter poveril predsedstvo shoda svojemu pristašu gočovskiemu Francu Krambergerju. Naši so burno ugovarjali in zahtevali volitve. Celu uro nismo dovolili Pucelju spregovoriti. Pucelj je prosil Žebota, naj on vpliva na naše, da mu pustijo govoriti. A ljudstvo ni maralo Pucelja. Kakor v Slov. Bistrici, tako se je tudi pri Sv. Lenartu g. minister kar spočetka pritoževal nad «podivjanostjo» ljudstva. Zborovanje je primerjal z zverinjakom. Dobil je tako hrupen odgovor, da nihče ni prišel prav do besede. Samostojni prvaki so rotili zborovalce, pomirjevali ljudstvo, toda bilo je — zastoj. Pucelj je obsojen. Ljudstvo ga ne mara poslušati. Komaj je g. Pucelj izpregovoril par besed, že je moral utihniti, ker je ogorčenje zborovalcev prekipelo po vsej dvorani. Padali so vzkliki: «O davkih naj govori, o visokih taksah, o trpinčenju naših fantov v Makedoniji!» G. Pucelj pa ni dal odgovora. Skušal je govoriti o volovskih kupcijah, pral sebe in svojo stranko. Zborovalci so vplili na Pucelja: «Pucelji voli tuljko, dajte obračun!» Poslanec Žebot zakliče: «Pucelj, Mermolja! Zakaj sta se bala komisije, ki bi to zadevo preiskala? Znamenje, da smrdi!» Pucelj je postal rdeč, Mermolja pa se je penil od jeze. Ljudstvo je zaorilo: «Ven ž njima!» Pucelj je mogel vmes izpregovoriti le par stavkov. Njegovi zvesti prijatelji, advokat dr. Gorišek, trojski fabrikant Schütz, nadučitelj Robnik, učitelj Ivančič, harmonika fabrikant Simončič in enaki so bili Puceljevi branitelji.

Zaklad na otoku.

(Dalje.)

Ujorniki so se razkropili v redko vrsto, skakali naokrog in vpili. Nekako v sredini te vrste in posebej daleč za drugimi sva šla Silver in jaz. Težko je sodel enonožni kuhar v breg in globoko se mu je udirala bergla v kamenje in mahovje. Od časa do časa sem ga moral podprati, da se ni svalil po strmini navzdol.

Kake pol milje smo naredili in približali smo se robu planote, ko spredaj nekdo strahotno zakričal. Se več krikov groze se oglasi in vse stece naprej.

„Ni mogoče, da bi bil že naš zaklad!“ je pripopal stari Morgan mimo naju. „Zaklad leži venšar na robu planote!“

In res smo našli čisto nekaj drugega! Ob koreninju starega debelega borovca je ležal srečji zelenja — človeški kostenjak. Par cunj se ga je še držalo.

Mraz je grabil pri sreju vsakega izmed nas ob tem pogledu.

„Mornar je bil!“ je dejal George, ki je prav pogumno pristopil in natančno pogledal cunje.

„Kaipada!“ ga je zavrnil Silver. „Skofa res ne bedete našli tu na temle otoku! — Ampak čudno, kako leži! To ni naravna lega!“

Mož je ležal popolnoma zravnano, njegove no-

ge so kazale v eno smer, roke pa je imel položene nad glavo, da so kazale v nasprotno smer.

„Zdi se mi“, je pripomnil Silver, „da je to-le kažipot k zakladu. Tule je otok kostenjaka, prav v smeri, kakor govori opomba na zemljevidu.“

Pogledali smo na kompas. Res je bilo. Noge so ležale v smeri vzhod-jugovzhod proti vzhodu.

„Saj sem dejal!“ je vzkliknil kuhar. „To je kažipot! — In v smeri rok leži zaklad! — Ampak pri moji bergli, v srce zazebe človeka, če misli na Flint! Kajti on si je izmislil to šalo. Sest jih je bilo z njim, ko so zakopavali zaklad, in vseh teh šest je pomoril in enega je vlekel semkaj in ga je postavil za kažipota! — Dolg človek je bil in rumene lase je imel. Morebiti da je Allardyce. — Se ga spominjaš, Morgan?“

„Seveda se ga spominjam! Se dolžen mi je bil in moj nož je vzel s seboj, ko je šel na otok.“

„Čudno, da ni najti noža poleg kostenjaka!“ je eden pripomnil. „Flint mu ga ni vzel in ptiči ga tudi niso snedli!“

„Pri moji bergli, res je!“ je rekel Silver. „Zploh nobene stvari ni najti, ki jih navadno nosijo mornarji seboj, nobenega drobiža, tudi ne skaflice za slanino!“

„Čuano!“ je priznal Silver. — „Ampak če bi se živei Flint, huda bi nam predla! Sest jih je bilo in le kosti so še ostale od njih!“

„Videl sem Flinta mrtvega s temile svojimi očmi!“ je pripovedoval Morgan.

„Mrtvega — seveda!“ je pridjal mornar z obvezano glavo. „Pa če bi strašili duhovi — Flintov duh bi strašil. Nesrečno je umrl, tale Flint!“

„Nesrečno, nesrečno! Divjal je in vpil za rumom in kričal svojo „Petnajst mož —.“ To je bila njegova edina pesem, ki jo je znal. In da vam povem resnico, še dandanes je ne morem slišati, pa da se ne bi stresel —.“

„Beži beži! Flint je mrtev in duhovi ne strašijo, vsaj po dnevi ne, kolikor je meni znano. — Sedaj pa naprej za zakladom!“

Stopili smo. Toda vkljub svetlemu soncu in belemu dnevu so ti drzni roparji niso več upali posamič po gozdu. Tesno so se držali drug drugega in s pridruženimi glasovi so govorili.

Strah jim je zlezal v kosti.

XXXII.

Deloma vsled tega strahu, ki je težko legal na njihove ude, deloma da bi si odpočili po napornem plezanju v hrib, je vsa družba sedla, ko smo dospeli na rob planote.

Tvorila je visok gorski prelaz med vzhodnim in zapadnim obrežjem in na obe strani se je odpiral nemejen pogled na široko morje. Pred nami je ležala zapadna obala, ki sem mimo nje včeraj plul s svojim čolnicem, za nami pa se je razprostiralo naše pristanišče z otočičem kostenjaka in nizko, močvirnate ravnico, in onstran otočiča neizmerno morje. Na naši desni strani se je dvigal

Bivši samostojnež obsoja Samostojno.

Med največjim truščem se je oglasil k besedi posestnik Jožef Gungl iz Jarenine. V dvorani je nastal mahoma mir. Gungl je povdarjal: Jaz sem bil med prvimi zapeljanimi slovenskimi kmeti, ki so se pridružili Samostojni. Upal sem, da bo ta stranka res delovala za kmetijsko in delavsko ljudstvo. A kmalu sem spoznal, da se v Samostojni zbirajo največji nasprotniki katoliške vere, slovenske samouprave in pa taki, ki hočejo gospodarsko upropastiti slovensko ljudstvo. Mermolja in njegovi tovariši so ob volitvah objubljali, kako bodo odpravili visoke davke, kako bodo znižali število in službeno dobo pri vojaštvu a sedaj vidimo, da nas vlada, v kateri sedi Pucelj, uničuje vedno z višjimi in novimi davki, da je Samostojna zakrivila, da Slovenci nismo dobili samouprave, ampak da so nas samostojni prodali beograjskemu centralizmu.

Povdarjam, da je Samostojna pogin za slovensko ljudstvo. To nas je spoznalo na stotine in stotine zapeljanih, ki se sedaj vsi vračamo nazaj v našo krščansko ljudsko stranko.

Samostojni skušajo govoriti.

Med velikim vriščem in truščem so skušali samostojni generali govoriti raz odra. Kar ni uspelo Pucelju, je še manj uspelo Mermolji. Kakor hitro se je ta mož pokazal na odru, je iz sto in sto gri slovenjgoriških mož in mladeničev zaorilo, kakor iz enega grla: «Ven z Mermoljo, ven z njim, Abzug, fejj izdajica. Idi v Vertojbo. Pojdi goriske Slovence reševati. Ti si prinesel k nam razdor!» — Ljudstvo je sodilo in obsodilo človeka, ki je na Štajerskem največ zakrivil, da so nastale sedanje žalostne razmere. Gruče fantov in mož so se hotele navaliti na oder in le s težavo so naši voditelji preprečili, da bi ljudska množica po svoje izrazila odsodbo Mermolje, ki ni maral izginiti z odra najmanj pet do šestkrat. Srečo so poskušali še poslanec Dobnik iz Sent Janža, nadučitelj Robnik iz St. Jurja ob Pesnici, ter učitelj Ivančič iz St. Jurja ob Ščavnici. Harmonika fabrikant Simonič od Sv. Urbana, zobotehnik Vogrič iz Kranjskega ter nek gosposki kmet iz Gor. Radgone. A nobeden od teh ni mogel spregovoriti mirno enega stavka. Ljudstvo jim je klicalo: «Kje imate žuljave roke, farbat ste nas prišli, nočemo vas poslušati!» Učitelj Ivančič je psoval naše moze in fante s klerikalnimi in farovškimi zaslepljenci. Moral je mahoma utihniti.

Za dr. Korošca, Verstovška in druge naše voditelje.

Ko je Pucelj večkrat nesramno napadel naše poslance: dr. Korošca, dr. Hohnjeca, Klekla, Žebota in Roškarka, je več sto glava množica več minut klicala gromoviti «živijo» omenjenim voditeljem.

Ko je Pucelj na grd način napadel zaslužnega dr. Verstovška, je zbrano ljudstvo dolgo časa vzklikalo pozdrav dr. Verstovšku in vikalo: «Pucelj, sram te bodi, fejj!» Konec shoda. Nobene zaupnice Pucelju. Ljudstvo Pucelja izžvižgalo.

Okoli pol 2. ure pop. je gočovski Kramberger na odru tiho stisnil Pucelju roko in izjavil, da je shod zaključen. Dolgo resolucijo, ki je vsebovala zaupnico Pucelju in Samostojni stranki, se niso upali niti prečitati. Advokat dr. Gorišek, ki jo je sestavil, je bil vsled tega silno žalosten. Ko je odhajal Pucelj in njegova garda pri zadnjih vratih z odra, je ljudstvo začelo žvižgati in klicati: «Abzug!» Tako se je končala Puceljeva slava v Slovenskih goricah.

Puceljovo slovo iz St. Lenarta.

Cez poldan se je Pucelj skril s svojo gardo v gostilno Recer. Ko je okoli 4. ure popoldan se z avtomobilom odpeljal v Apače, so mu nekateri Lenartčani in slovenjgoriški možje in mladeniči na trgu priredili mačjo muziko.

Pristaši Slovenske ljudske stranke ozir. Kmetске zveze so ta dan pokazali, da je strankina organizacija v Slov. goricah tako čila in jaka, da jo ne more zrahljati ne nobeden minister Pucelj in nobena goriška izbeglica Mermolja. Slava tebi, zavedno in pošteno ljudstvo v lepih Slovenskih goricah.

Minister Pucelj na nemškem shodu v Apačah.

Iz St. Lenarta v Slov. gor., odkoder so odšli vili ministra Pucelja z mačjo godbo, je prišel Pucelj zelo potrt in klavern v Apače, kjer ga je pričakovala velika množica kmetov. Pucelj se ni upal nič več govoriti, pač pa je namesto njega ne-

strmi hrbet „Daljnogleđa“, na levi spodaj pa „Grič srednjega jadrnika.“ Tihota je vladala tu gorci in čuti samote je še povečaval pogled na prazno, neizmerno morje krog in krog otoka.

Silver je gledal svoj kompas in obračal zemljevid.

„Tri drevesa“, je dejal in zrl črez gozdno planoto, „tri drevesa ležijo približno v ravni črti otočiča in kostenjaka. — Igrača je, najti zaklad. — Dejal bi, da najprvo pojuzinamo!“

„Čisto nič nisem lačen“, je godrnjal Morgan.

„Ce mislim na Flinta —“

„Ei, moj sin“, mu je rekel Silver, „hvali Boga, da je mrtev!“

„Odušno grd je bil, ko je umiral!“ je vzkliknil eden in se si resel. „Čisto zasinel je bil v obraz.“

„To je bilo zavoljo tistega ruma!“ je ugotovil George. „Res, čisto zasinel je bil! To je pravi izraz!“

Odkar so našli kostenjak, so govorili vedno tiše in tiše, nazadnje so le še šepetali. Grobna tihota je ležala nad gozdom.

Kar se začuje izza drevja visok, tenek, rahlo se tresoč glas in zapoje znano pesem:

Umrl je in na njegov zabo!

Petnajst se jih je vrglo koj.

Ju-hu-hu in še ruma prinesl!

Ne da se popisati, kako strahotno je vplival ta glas — čul se je kakor iz drugega sveta — na te divjake. Vsa kri jim je izginila iz obrazov, blede

kaj bečjal in klobasaril njegov spremljevalec Dobnik. Nato je v imenu ljudstva govoril celo uro g. dr. Potzinger, ki je z velikim odobravanjem zbrane množice našteval vse grehe samostojne in demokratske vlade in javno izrekel nezaupanje ministru. Ljudstvo je burno pritrjevalo govorniku in obsodilo soglasno ministra Pucelja in njegovo slabostno stranko. Minister Pucelj in poslanec Dobnik si nista upala niti odgovarjati in sta jo lepo popihala iz zborovalnega prostora. Minister Pucelj ki se hvali, da je zastopnik slovenskih kmetov, pa je iskal in dobil zavetišča pri — gospodu graščaku.

Poslanec Drogenig v stopah.

(Dopis iz Ponikve ob južni železnici.)

V soboto, dne 25. marca, smo imeli shod slabo stojne kmetijske stranke, na katerega je priromal sladkobesedni poslanec Drogenig. Napovedan je bil tudi Urek, pa je najbrž med potjo vsled bolehnosti onemogel. Shod je bil dobro obiskan, seveda od pristašev Kmetске zveze in socijalnih demokratov. Železničar Martin Lah je vprašal navzoče ob začetku shoda: Kdo je samostojen, naj vzdigne roko, pa glej čudo, oglasil se ni nihče. Drogenig je na dolgo in široko hvalil svojo razkosano avtonomijo Slovenije, k čemur mu je pritrjeval edini g. Kopinšek iz Dramelj, ki je bil gotovo za to naprošen in ojačan. Kakor se je videlo, je pri nas na Ponikvi slabostnojinim limancem odklenkalo. Končno je Drogenig naglašal svojo dobro pošteno dušo, koliko je dobrega storila za slabostnoje zapeljane volilce. Toda vsled velikega hrušča „Dol z Drogenigom!“ je poslanec shod sam zaključil in pričakovana zaupnica je izostala. Tako se je končal poraženi shod slabostnoje stranke, ki je na naši zavedni Ponikvi v zadnjih vzdihljajih. Zivelii vsi zavedni ponkovski kmetje; oči so se vam vendar enkrat odprle!

Šusterščijanci na delu.

Kakor izvemo iz Ljubljane, so tam nekateri stari pristaši bivšega kranjskega deželnega glavarja mrzlično na delu, da razbičejo sedanjo SLS in njeno gospodarsko organizacijo in zanesejo tako nove zmešnjave v vrste sedaj edinega katoliškega ljudstva. Pripravljajo brošure, iščejo urednika in predsednika stranke. Kadar bodo te priprave gotove, potem bo „ljudska“ volja „ustvarila“ novo stranko Samo o tem se še niso na čis em, ali bi se že danes ali pa šele pozneje zjediniła z tedno sedanjih srbskih strank. Mislimo, da ravno sedaj ni čas, da se naša katoliška in slovenska politična in gospodarska organizacija razbije in da bo slovensko katoliško ljudstvo odbilo kot en mož vsak napad na svoje vrste, ko stoje spet jedine in zbrane na braniku za našo slovensko in katoliško svobodo.

Celjsko glavarstvo in samostojneži.

Poslanec Drogenig je na okrajna glavarstva na Štajerskem poslal brzojavno poročilo o tem, da je država javnim bolnišnicam v Sloveniji zopet dovolila podoro v znesku dveh milijonov kron, ter da bodo bolnišnice mogle delovati naprej. Namen, ki ga je pri tem imel Drogenig, je jasen: on, ki za bolnišnice ni imel absolutno nobenih zaslug, ker sta slovenske bolnišnice pred nesrečo zatvorjenja rešila poslanca Hohnjeca in Brandner s svojim energičnim posredovanjem, je s tem brzojavom hotel sebe in svojo stranko predstaviti kot rešiteljico slovenskih bolnišnic. Vsakemu človeku je znano, da takšnih poročil državnim uradom nima po-

so bili kakor mrtvaški prt, oni so skočili na nogo, drugi pa so se v svoji grozi oklenili tovarišev. Morgan je ležal na tleh.

„Flint, pri —!“ je polglasno kriknil George. Pesem je utihnila, kakor odrezana, mrtva tišina je zavladala.

„No, nol!“ je miril Silver s trepetajočim glasom in prebledelimi ustnicami. „Pogum! To je bil živ človek, — človek, ki ima meso in kosti!“

Njegove besede so vrnilo pogum tovarišem, — kri jim je iznova zaplala v lice — ko se spet oglasi skrivnostni pevec, topot pa precej daleč v stran.

„Darby —! Darby —!“ je vedno in vedno zopet ponavljal, da je odmevalo od strmih sten strmega „Daljnogleđa.“ Nato pa nekoliko više: „Darby! Poišči mi ruma —!“

Tesno so se stisnili uporniki drug k drugemu. Oči so se jim izbulile, strahotno so strmeli v nemem molku še dolgo potem, ko je zamrl zadnji klic v gozdni tišini.

„Njegove zadnje besede!“ je ječal Morgan. — „Njegove zadnje besede pred smrtjo!“

Diok je potegnil iz žepa svoje sv. Pismo in je molil. Gotovo je bil dober človek, preden je prišel med to divjaško družbo.

Silveriu so šklepetali zobje, pa vdal se še ve čno ni.

„Noben živ človek na tem otoku“, je mrmral, „ni kedar čul o Darbyju, — nobeden razven nas tule —!“ In siloma je zbral svoj zadnji pogum:

siljati noben poslanec. Kar je vsakemu državljani znano, to menda ni znano celjskemu okrajnemu glavarstvu. Okrajno glavarstvo v Celju je to Drogenikovo poročilo sprejelo z veliko spoštljivostjo, kakor da bi bilo prišlo od nadrejene državne oblasti. To poročilo je celjsko glavarstvo ne samo vzelo na znanje, marveč ga je, kakor da bi to bilo uradno poročilo, poslalo naprej. G. Pinkava od celjskega okrajnega glavarstva je z odlokom z dne 11. marca 1922, št. 3172-22, Drogenikovo poročilo z velikim spoštovanjem poslal županskim uradom ter jim naročil, da v tem smislu ljudstvo podučijo. Dovoljujemo si vprašanje, od kedar se je celjsko okrajno glavarstvo spremenilo v tajništvo samostojnežev?

Za pravice domačih obrtnikov.

Velike težave imajo naši ljudje na kmetih, ker nedostajajo raznih koncesioniranih domačih obrtnikov kot so tesarji, zidarji in studenčari. Imamo sicer skoro po vseh naših občinah po več dobro izvežbarih palirjev, oziroma pomočnikov teh obrti, med njimi tudi take, ki so že položili po zakonu predpisane izpite, a nimajo več teh spričeval in ne smejo izrševati priučene obrti, ker ne dobijo koncesije. Okrajna glavarstva navadno ostro kaznujejo vse one, ki se pregrešijo zoper stari obrtni red. Zgodili so se slučaji, da je okrajno glavarstvo kaznovalo s pretiranimi globami domačega tesarja ali zidarja, ker je brez koncesije popravil pri sosedu ali znancu svinjak, škedenj ali slična poslopja. Kaznujejo pa z denarnimi globami tudi posestnika, ker si za to delo ni najel koncesioniranega obrtnika iz mesta. Preganja se pridajo delavne in zmožne domače obrtnike, ki nimajo koncesije, preganja se po nepotrebnem tudi kmeti. Po mnogih krajih je nastalo vsled tega veliko razburjenje; poslopja propadajo, ker nikogar ni, ki bi imel pravico jih popraviti. Domači nekoncesionirani obrtniki ne sme, oni pa, ki imajo koncesijo, stanujejo v mestu ali trgu in so za kmetškega posestnika predragi in preoddaljeni. Da bi vsak domač ali obrtnik napravil potrebne izpite in svrhu dobave koncesije, za to mu manjka sredstev in časa, ker je primoran oskrbovati svojo družino dnevnim zaslužkom.

Poslanec Roškarkar in tovariši iz Jugoslovanskega kluba so dne 29. decembra 1921 poslali ministru notranjih zadev, trgovine in industrije obširno interpelacijo, v kateri so zahtevali, da se na strogosti starega štajerskega obrtnega reda, oziroma zakona, omilijo v toliko, da se naj dovolijo v bodoče domačim obrtnikom-palirjem, vsaj takim, ki so položili izpit in so že več let izvrševali obrt samostajno, izvrševati popravila in male zgradbe na deželi tudi brez koncesije.

Minister je poslal dne 13. marca t. l. pod št. 153 obsiren odgovor, iz katerega je razvidno, da nekatera okrajna glavarstva posebno na bivšem Slovenskem Štajerju, z vso strogostjo izvršujejo do ločila starega štajerskega obrtnega reda. — Na Kranjskem, kjer je bil obrtni red bolj prikladen kmetijskim potrebam, tudi ne izdajajo več omejenih koncesij za izučene obrtne pomočnike. Iz ministrskega odgovora je razvidno, da je ta odgovor sestavljen na podlagi poročil okrajnih glavarstev v Sloveniji, katera ne poznajo razmer na deželi ter brez ozira na dejanski položaj vršijo oblastno vlogo. To nam potrjuje stavek v ministrskem odgovoru: „Okrajna glavarstva so dolžna po prijavi koncesioniranih gradbenih obrtnikov kaznovati nesposobne „fušere.“ — Naše pridne slovenske domačine-obrtnike torej imenuje ministrstvo po nekem okrajnem glavarstvu „fušere.“

Sicer pa pravi minister, da se pripravljajo novi obrtni zakon izjednačen za vso kraljevino, v kateri bo treba sprejeti ugodnosti za stavbeni obrtni obrat na deželi. V tem oziru bodo poslanci Slo-

„Tovariši“, je vzkliknil, „zlato moramo najti in ne vrag in ne človek nam ga ne bo ubranil! — Flint, ta se nisem bal, ko je še živel, pa se ga tudi še mrtveca ne bojim! Komaj četrti milje odtod leži sedemsto tisoč funtov zlata —! Kateri srečolovec bo obrnil hrbet takemu zakladu iz strahu pred stari rimskim mornarjem, ki je povrh še mrtev!“

Pa uporniki niso kazali nobenega poguma več. Nasprotno, vedno večji strah jim je zrl iz obrazov. Najrajši bi bili pobegnili, pa preveč jih je bilo — strah, tesno so se oklepali Silverja, kakor bi od njega pričakovali vso pomoč. On pa je še precej dobro premagoval svoj strah.

„Nikar, John!“ ga je svaril George na njegove zadnje besede. „Nikar se ne skušajte z — duhom!“

„Z duhom —? Morebiti!“ mu je odgovoril Silver. „Ampak njegov glas je dal odmev in kakor duh ne daje sence, tako tudi njegov glas ne more dati odmeva —!“

Dokaz je bil jako slab, pa je v kljub temu zelo pomirjevalno volival na praznoverne roparje. Posebno George se je oddahnil.

„Pa res! Tako bo!“ je dejal. „Glavo pa imate na pravem mestu, John! — Ampak, tovariši, zdi se mi, da smo vobče na napačni poti! Glas je bil sicer podoben Flintovemu, pa ne popolnoma. Prej bi rekel, da je bil to —“

„— Ben Gunn!“ je zavpil Silver.

(Dalje prihodajče.)

venske kmetijske zveze, oziroma Jugoslov. kluba stavili primerne predloge in svrhu zaščite malih domačih obrtnikov ter skrbeli za to, da se v naprej izločijo vse neumestne šikane. — Podjetniki vseh strok, katerim so okrajna glavarstva predpisala previsoke kazni, naj ne zamudijo pravočasno vložiti dobro utemeljeno prošnjo ali priziv na upravno oblas. II inštanca v Sloveniji, katera jim sme naložena kazen primerno znižati, v izvanrednem slučaju tudi povsem odpustiti.

Naš shod pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Po Puceljovem shodu (ob 2. uri popoldne) se je vršil v posojilniški dvorani lepo uspeli shod somišljenikov SLS. Može in mladeniči, ki so vztrajali od pol 9. do pol 2. ure popoldan v borbi na shodu ministra Pucelja, se niso vstrašili zadnje žrtve: več stotin se jih je udeležilo našega zborovanja. To je bil cvet in dika Slovenskih goric. Shodu je predsedoval naš stari in obče spoštovani somišljenik župan g. Šuman iz Setarove. Nato je poslanec g. Žebot v enournem, stvarnem in mestoma burno odobranem govoru razkrival krivice, ki se godijo našemu ljudstvu pod sedanjo vlado. V nazornih izvajanjih se je dotaknil najbolj perečih vprašanj sedanje politične dobe. Sklepoma je zahteval nemudni razpis novih volitev, ki bodo razbistrile nejasni in zamotan položaj. Kot drugi govornik je nastopil g. Gungl iz Jarenine. Pozval je navzoče v boj proti laži-prijateljem slovenskega ljudstva t. j. proti Samostojni in posebno priporočil agitacijo za dobro časopisje. Ob koncu je prečital g. dr. Veble naslednjo resolucijo:

Proti sedanji vladi. — Nezaupnica ministru Pucelju. — Zaupanje dr. Korošcu. — Zahtevamo enake pravice, revizijo ustave, avtonomijo, nerazdeljeno Slovenijo in nove volitve.

I. Zborovalci, zbrani na shodu SLS pri Sv. Lenartu slovesno protestiramo proti sedanjemu krivičnemu vladnemu sistemu, ki tira naš narod v gospodarsko pogubo.

2. Izražamo soglasno nezaupnico ministru Pucelju in mu odrečemo pravico, imenovati se zastopnika slovenskega kmeta.

3. Zahvaljujemo se Jugoslovanskemu klubu, osobito načelniku dr. Korošču ter narodnim poslancema Roškarju in Žebotu za njih požrtvovalno in neustrašeno delovanje za blagor države ter našega kmetijskega in delavskega ljudstva. Izrekamo jim neomajeno zaupanje.

4. Zahtevamo izenačenje vseh davčnih bremen v celi državi po načelu plemenske enakopravnosti in socialne pravičnosti.

5. Zahtevamo revizijo ustave in avtonomijo nerazdeljene Slovenije.

6. Zahtevamo, da sedanja vlada takoj odstopi, ker nima zaslonbe ljudstva in da se nemudoma razpišejo volitve v narodno skupščino.

Tudi samostojneži glasovali proti Pucelju.

Celi zbor, tudi navzoči samostojneži so glasovali za vse resolucije. Posebno so zborovalci z burnimi klici glasovali za nezaupnico ministru Pucelju. Tako je ljudstvo storilo svoje, obsodilo ne samo Pucelja, ampak celo pogubonosno Samostojno.

Železna vstrajnost naših mož.

Zborovanje je bilo iskreno, živahno, nič prisiljenega. Vstrajni so naši Slovenjgoričani. Mnogi so šli zjutraj že ob 4. uri od doma, in so vstrajali od pol 9. do pol 2. ure na Puceljevem in potem še do pol 4. ure na našem shodu. Pohvalno moramo omeniti poleg vseh drugih slovenjgoriških župnij Negovo. Naš zvesti veteran in borilec za krščansko stvar, bivši načelnik okr. zastopa gornjeradganskega g. Anton Trstenjak je pripeljal iz Ivanjic pri Radgoni četo krepkih mož in mladeničev. Slava, trikrat slava zavednosti naših ljudi.

Ob koncu shoda je naš poslanec sprejemal pritožbe volilcev in je odgovarjal na mnoga vprašanja.

Bratovska objuba.

Ko je osiveli predsednik g. Šuman z iskrenimi besedami zaključil res naše zborovanje, so si naši možje segli v roke in obljubili, da bo vsak v svojem delekrogu deloval za prospeh naše stranke.

Nesramno izžemanje slov. kmetov.

Glasom ces. naredbe z dne 9. 8. 1915, drž. zak. št. 234, je bilo potrebno dati vsako kupno pogodbo in druge pogodbe o odtujitvi lastnine, ki se ni vršila le med najbližjimi sorodniki, odobriti po takozvani zemljiško-prometni komisiji; navedena naredba je bila izdana, da bi brezvestni prekupčevalci kmetijskih zemljišč ne kupovali in za masne dobičke zopet prodajali; pripomniti pa moramo takoj, da ta naredba ni veljala za mestne hiše in je bila tedaj mešanom tozadevno odprta široka pot do verižništva.

Vojne je že davno konec, navedena naredba pa obstaja še vedno dalje, seveda samo v naši Sloveniji. Kakšen pomen ima danes še ta odredba? Kakor mi je znano, v našem sodnem okraju cel čas vojne in še do danes ni bila zavržena niti ena taka prošnja za prenos lastnine, dobiček od tega nepotrebne dela imajo le odvetniške in druge pisarne, ker je vpoštevati, da stane taka malenkostna prošnja, ki obsega le nekaj vrst, enako drugim zemljiškopravnim prošnjam šestokrat po več tisočev kron.

Prosimo naše kmetijske poslance, da posredujejo za takojšnjo odpravo te danes docela nesmiselne naredbe in prihranijo s tem tudi zemljiškopravnim komisijam nepotrebno in zastojno delo.

Politični ogled.

Kraljevina SHS.

Ker so zavzela divjaštva „jugoslovanskih“ fašistov v Dalmaociji vedno večji obseg

Lavantinski knezoškof dr. Mihael Napotnik †

Dne 23. marca 1922 ob četrta na 2. uri popoldne je bil po petmesečni mučni bolezni od Gospoda peklican na večno plačilo premilosrdjivi naš knezoškof lavantinski.

Mladost umrlega knezoškofa.

Blagopokojni vladika se je narodil dne 20. septembra 1850 na Tepanjskem vrhu pri Konjicah kot sin bogaboječih slovenskih kmetijskih staršev.

Živahni in nadarjeni mladenič je obiskoval ljudsko šolo v Konjicah, nakar so ga starši poslali v latinske šole v Celje, kjer je bil v vseh razredih prvi odličnjak.

Rajni kot duhovnik.

Po dovršenih gimnazijskih študijah je stopil v bogoslovje in bil dne 25. julija leta 1875 v Mariboru posvečen za duhovnika. Za časa okupacije Bosne in Hercegovine leta 1877—1878 je bil poklican v vojske kot vojaški duhovnik. Ko se je vrnil nazaj v škofijo, je z vso vnemo nastopil dušnopastirsko službo. Pod škofom dr. Maksimilijanom je bil dvorni kaplan, toda le kratko časa, kajti poklican je bil na Dunaj kot dvorni kaplan. Nekoliko pozneje je postal rektor Avgustineja (bogoslovne visoke šole) na Dunaju.

Kot knezoškof lavantinski.

Komaj 39 let star, je bil dne 27. septembra 1889 imenovan za knezoškofa lavantinskega. V vrsti mariborskih škofov je bil 3., v vrsti lavantinskih škofov pa 54. Ko je postal škof, je posvetil vse svoje pisateljske sile in v svojo delavnost cerkveni smeri in v blagor duš svojih škofljanov. Neumorna delavnost in gorečnost za čast božjo je bila značilna poteza našega rajnega cerkvenega kneza. Skoro vsako svojih 221 župnij je v teku 33 letnega škofovanja obiskal po petkrat. Kot škof ni bil kot izboren govornik na slovesu samo v svoji vladikovini, ampak tudi daleč na okrog. Komur njegovih škofljanov niso znane njegove krasne pridige in slavnostni govori ob raznih cerkvenih slovesnostih, kot birmah, posvečevanju cerkev itd.? Kot slavnostnega govornika ga je slavil Dunaj, ob priliki eharističnega kongresa leta 1912. ga je občudoval Solnograd, ob priliki mednarodnega marijanskega kongresa leta 1910, Ljubljana, ob priliki katoliškega shoda itd. Za umetniško gradenje in prenovljenje cerkev je zastavil vse svoje moči in je tudi sam prispeval z bogatimi darovi. Za dobo svojega pastirovanja je posvetil okrog 30 deloma novih, deloma prenovljenih cerkev. Komur niso znane krasne cerkve: v Vojniku, v Čadranu, na Teharjih, na Vidmu, v St. Pavlu, v Zalcu, na Dolu, v Cirkovciah itd., zlasti pa čudovito lepa bazilika Matere Milosti v Mariboru, lurska cerkev v Rajhenburgu? Rajni je v težkih in burnih časih svetovne vojske, za časa preobrata do zadnjega svojega zdihljaja vodil požrtvovalno in spretno svojo obširno vladikovino. S prepričevalno besedo je svoje v bedi se nahajajoče škofljane bodril k neomajenemu zaupanju v božjo pomoč in boljše bodočnost. Bil je velik zaščitnik in podpiratelj revežev. Pomagal je revežem kjerkoli in kakorkoli je mogel. Za naše bedne Haložane je izposloval velik papežev dar.

Blagopokojnik kot pisatelj.

O gorečnosti in delavnosti rajnega pričajo številni njegovi spisi. Že v svoji mladosti je mnogo pisal. Kot sin kmetijskih staršev je obelodanil že leta 1873 prvi svoj narodno-gospodarski spis v mariborskem »Vestniku« pod naslovom: »Kmetijstvo, kot podlaga izobrazbe«. V »Slovenskem Gospodarju« je v letih 1879—1883 objavil svoje »Potopisne črtice z juga«. Leta 1884 je izdal knjizico: »Kratek pregled bosanskega slovstva«. Ko je pa postal škof, je posetil vse svoje pisateljske zmožnosti cerkvenim zadevam. Samo slovenskih knjig in spisov je izdal nad 25, vseh skupaj pa nad 100. Omenimo samo nekatere najvažnejše cerkveno-zgodovinske knjige kot: »Sv. Pavel, apostol sveta in učitelj narodov«, »Sv. Viktorin, prvi ptujski škof in mučenik«, »Bazilika Matere

Milosti v Mariboru«, »Imenopis konjiške nadžupnije« itd. Večino njegovih spisov pa obsegajo njegovi prelepi pastirski listi.

Blagopokojnikova odlikovanja.

Rajni knezoškof je bil papežev hišni prelat in prisednik prestola, rimski grof, po najvišjih prejšnjih odlikovanjih je bil še le pred tedni, ko je že bil težko bolan, odlikovan z redom sv. Save I. stopnje, bil je častni član in pokrovitelj mnogih pobožnih družb in dobrotelčnih društev, častni občan občine Bezina, Konjice okolica, Tepanje, Sv. Peter v Sav. dolini itd.

Zadnji dnevi našega nadpastirja.

V mescu septembru lanskega leta je naš nadpastir obolel na črevesnem raku. Za to bolezen ni zdravniške pomoči. Od tistega časa je še sicer delal za svojo vladikovino, zajedno se je tudi pripravljaj na smrt. Ob priliki, ko je bil slovesno spreviden s svetotajstvi, je v prelepih besedah navduševal duhovnike in vernike, da naj ostanejo neomajeno zvesti večnim resnicam sv. katoliške Cerkve. Odkrito je prosil odpuščenja duhovnike, ako bi bil katerega kedaj razžalil, vse odpuščja tudi sam iz srca. Telesne moči so ga vidno zapuščale, kajti uživati ni mogel skoro prav ničesar. Strahovita bolezen ga je popolnoma spreminila tako, da bi ga zadnje dni ne mogel nihče več spoznati, čeprav je bil prav krepke narave, bila ga je dobesedno sama kost in koža. Tolažbe je v svojem trpljenju iskal le v Bogu. Z angelsko potrpežljivostjo je iz ljubezni do Zveličarja prenašal mukepolno trpljenje v bolezni.

Na mrtvaškem odru.

Truplo blagopokojnega našega nadpastirja so v noči od 23. na 29. marca položili na mrtvaški oder v škofijski palači. Velika obednica, kjer se nahaja mrtvaški oder, je preoblečena v črno sukno. Na sredini dvorane je kovinasta krsta, v katero je položeno truplo, oblečeno v škofovsko obleko. Na visokih svečnikih gori na desni in levi strani po 15 sveč. Ti svečniki so med zelenjem prav lepo porazdeljeni. Vsa dvorana je prav okusno okrašena z lavorom. Nad mrličevo glavo je ena palma. Pogled na z lavorovimi piramidami okrašeno dvorano je veličastno-turoben. V škofovi kapelici, ki se nahaja tik dvorane, bodo služili sv. maše zadržnice številni škofje, ki se bodo udeležili pogreba. Na tem mestu bodi še tudi pohvalno omenjeno, da sta mestni pogrebni zavod, kakor tudi cvetličar Cvilek storila vse, da dostojanstvu pokojnika primerno, veličastno okrasita žalno dvorano.

Pogreb pokojnega vladike.

Pogreb našega blagopokojnega vladike se vrši v pondeljek, 3. aprilo ob 8. uri zjutraj od škofijske palače na Slomškovem trgu št. 19. Truplo se bo slovesno blagoslovilo in preneslo v stolnico, kjer bodo opravljene mrtvaške molitve. Okrog 10. ure se začne slovesna sv. maša-zadržnica, za tem bo pridiga, nato pa sprevod v baziliko Matere Milosti pri frančiškanih.

Cerkveni pogrebni govor bo imel v stolnici ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, ki bo vodil tudi pogreb.

Testament rajnega škofa.

Za vse dobro in plemenito vneti blagopokojnik je tudi temu primerno razdelil svoje premoženje v res plemenite namene. Za reveže so namenjene velike svote. Glavni dedič je pa mariborsko Dijaško semenišče, v katerega se sprejemajo in v njem vzgajajo revni dijaki, da se posvetijo duhovskemu stanu. Tudi se je spomnil raznih katoliških društev v Mariboru, katerim je sporočil svojo hišo v Mariboru. V tej hiši bi naj imela ta društva svoj dom — svoje zavetišče.

je narodni poslanec dr. Anton Korošec stavil na ministra notranjih zadev obširno interpelacijo. G. dr. Korošec navaja med drugim, da so nacionalisti (vročekrvni, narodno navdušeni petelini) na padli v Splitu podpredsednika Hrvatske ljudske stranke Stanko Baniča ter dva uradnika Zadružne gospodarske banke. Ko je Banič padel na tla, so fašisti hodili po njem. Dobil je težke poškodbe. Oblasti ne nastopajo proti fašism, vsled česar se raste škodljivim pogum v vedno večji meri. Dr. Korošec zahteva, da naj vlada nemudoma pobije gibanje jugofašistov, sicer bi bilo ljudstvo navezano na samopomoč. Ljudstvo, ki ne pripada organizaciji fašistov, naj se oboroži.

Muslimani se že zopet kujajo. — Dne 27. t. m. je prišlo v zbornici do nemilega razkola med obema skupinama muslimanskih poslancev. Na dnevnem redu je bil zakonski načrt o samoupravah oblasti in okrožjih. Proti so govorili v imenu svojih skupin poslanci: Brodar (Jugoslov. klub), Pejovič (republikanec) in Krišovar (socijaldemokrat). Nato je prečital odvojeno izjavo muslimanski poslanec Salih Baljič (pripadnik dr. Spahove avtonomistične skupine). Govornik je izjavil, da je muslimanska organizacija dobila zaupanje naroda samo radi tega, ker je zagovarjala avtonomistično stališče. Ta točka pa je bila v klubu muslimanskih poslancev odložena za kasneje, ker je bilo jasno, da ostala večina ne popušča od centralizma. Muslimanski poslanci so bili uverjeni, da bo vidovdanska ustava državo utrdila na zunan in znotraj, ali pričakovanja centralistov se niso izpolnila. Notranje razmere v državi SHS so vsak dan slabše. Nesoglasja med Srbi, Hrvati in Slovenci so vsak dan večja. Kdo je temu kriv? Ničče drugi kot oni, ki so zagovarjali centralistično ureditev države. Govornik je končal: Zakon, ki ga vlada predlaga, bo izzval nove nemire in poslabšal položaj. Izhod iz sedanjega položaja je edinole sporazum med vsemi tremi plemeni. Sedanje pokrajine naj ostanejo, država pa se naj ne uredi samo po željah srbskega, temveč tudi hrvatskega in slovenskega naroda. (Ploskanje na desnici.) Muslimani so glasovali za ustavo, ker je z ustavo prišla doba zakonitosti in ker so bili muslimani dve leti izven zakona. Dajte sporazum s Hrvati in Slovenci!, to je klic treznih muslimanov ob 12. uri. 11 poslancev broječa skupina dr. Spahje je glasovala proti vladnemu predlogu.

Muslimanska ministira Omerović in Vilovič sta vsled razkola v poslanskem klubu naznanila svoj odstop. Muslimanski poslanci: Dr. Spaho (avtonomist), Salih Baljič, Ajanović, Alič, Hamid Kurbegović, Kapetanović, Milković, Pazde-
rac in Mašić bodo najbrže vstopili v Hrvatski blok. Centralističnejši dozdevno svoje dosedanje najboljše sotrudnike v dobro kulturno mislečih nasprotnikov belgrajskih porodičarjev. Vsekakor je nastop avtonomističnih muslimanov vreden velike pozornosti.

Francozi in mali narodi.

Pred kratkem so na konferenci finančnih strokovnjakov zastopali Francozi načelo, da lahko dobi država male antante samo tedaj, ako se podvrže popolnoma nadzorstvu upnikov v vseh finančnih in gospodarskih zadevah. Država, ki išče posejilo, bi morala pred svojim parlamentom določiti in tudi takoj začeti razne finančne in gospodarske spremembe, posebna komisija veseli bi se pa prepričala, če so ti ukrepi dobri, in šele v slučaju, da je vse v redu, bi mala država lahko dobila posejilo. Komisija upnikov bi pa ostala v državi ter nadzorovala uporabo posejila. Na ta način bi velike države male seveda popolnoma podjarmile in o samostojnosti malih držav v kateremkoli oziru ne bi moglo biti niti govora. — S takimi nakanami se bavi francoska politika, vlada pa prav rada zatruje, kako se nje vsi mali narodi za upljivo oklepajo. To so Francozi povdarjali tudi sedaj, ko se z Angleži še vedno prereka glede smertne genovske konference. Angleži niso popustljivi samo napram Rusiji, temveč tudi napram Nemčiji. Francozi bi pa radi Rusijo izmzgavali, in tudi Nemčijo kolikor se le da potlačili. Zadnja francoska nota Angležem pravi, da se proti Nemčiji popusti lahko samo nekoliko v trgovskem, a drugače pa v nobenem pravcu. — Francoska nasilna in grabežljiva politika preseda že vsem treznim državnikom in angleški ministriški predsednik je izjavil, da je Anglija pripravljena tudi sama priznati Rusijo če bi Francozi ovirali in nasprotovali temu na genovski konferenci. Ta mir, pri katerem so imeli francoski politiki tako važno besedo, je „oborožen“ mir in ne more dolgo ostati — niti na videz. Tudi mali narodi se bodo otresli — svojih spov.

Rusija.

Ruski delegati genovske konference tako dolgo ne gredo v Italijo, dokler jim italijanska vlada ne da jamstva za popolno varnost. Rusija dobro pozna italijanske fašiste in noče, da bi se njeni delegati s temi divjaki ož bližje seznanili. Krasin, sovjetski komisar in delegat, je izjavil, da Rusija nikakor ne misli na svobodno trgovino, kakor si jo na zapadu predstavljajo Sovjetska vlada noče odpreti vrat raznim političnim špekulantom in obdržala bo nadzorstvo nad vso trgovino in vsimi zvezami, dokler bodo kmetje in delavci na vladi. — Trocki je izjavil dopisnikom — nemških listov, da nosijo krivdo današnje gospodarske nesreče v Rusiji beli gardisti-caristi in pa

antantne vlade, ki so jih podpirale. Kraje ob Volgi so največ pustili češki legionarji.

Orijentalna konferenca.

V Parizu je dne 26. t. m. zaključila posebna konferenca antante svoje delo in razprave o orijentalnih narodih in državah. Konferenca je odločila, da ostane Carigrad glavno mesto Turške, Grki naj izpraznijo Malo Azijo, morske luke pridejo pod nadzorstvo zaveznikov, gospodarska neodvisnost Turške se mora upoštevati, Grki naj bi dobili polotok Galipoli in ko se vse to uredi, bi zavezniki čete zapustile Carigrad.

Tedenske novice.

Kraljeva poroka. Dan poroke kralja Aleksandra z rumusko princezino Marijo je določen za 1. junij. Nekaj tednov pred poroko pride princezinja-nevesta v Beograd, kjer bodo določili natančen spored poročnih slavnosti. Za dovršenje del na novem kraljevem dvorcu je vlada zopet dovolila kredit 2,500.000 dinarjev.

Nasa bodoča kraljica Marija se z vsvo vnemo uči srbohrvaščino, a kralj Aleksander pa se je lotil učenja angleščine, ki je materni jezik rumunske kraljice.

Umrli je pri Sv. Trojici v Halozah dne 20. marca po kratki mučni bolezni g. župnik Peter Žirovnik. Pogreb se je vršil 22. marca dopoldne. Zadnje besede mu je govoril v slovo njegov prijatelj in sošolec P. Ladislav Hazemali. Blag mu spomin! Naj v miru počiva! Ob tej priliki izreka žalujoča Žirovnikova obitelj najsrčnejšo zahvalo vsem njegovim veleč. gg. duhovnim sobratom, ki so ga spremljali k zadnjemu počitku, nadalje gospej Pepci Strašil, Mimiki Plevčak, Roziki Horvat, učiteljstvu od Sv. Vida, g. Tombah, g. Belina, rodbini Rodošek, domačima gg. kaplanoma za poklonitev prekrasnih vencev, učiteljstvu od Sv. Trojice in Sv. Duha, kakor tudi vsem sorodnikom, znancem in faranom za obilno udeležbo.

Umrli je v Ciglencah pri Sv. Martinu obce priljubljeni mladenič Jakob Postrak vsled prevelike žalosti za 28. januarja t. l. umrlim očetom. Bil je značajan in pošten mladenič. N. v m. p!

Za razdelitev države na oblasti in sreze so glasovali v skupščini in so to seveda tudi izglasovali. Našim policajdemokratom se je strašno mudilo in zlasti Kukevec je silil svoje srbske demokratske in radikalne pajdaše, da se podvzajo s to nazadnjaško nakano. Glasovalna mašina oblastnikov je seveda dobro poslovala, pokazalo se je pa vendarle, da nasilje oblastnikov tudi doslej zveste pristaje odbija. Muslimanski poslanci so se ob priliki tega glasovanja razdelili in pričakovati je, da se tudi njihov poslanski klub te dni končno razcepi. Že dolgo časa je bilo opažati dvojno smer med muslimanskimi poslanci. Eni se trdno držijo korit, ki jih daje in obeta Pašičeva vlada, drugi se pa vračajo med ljudstvo ter pazijo na njegove zahteve. Vladi se držita oba ministra in še polovica poslancev, ki bi se tudi radi vrstili na ministriških stolčkih, drugi del se pa bliža opoziciji, ter je sedaj tudi proti razdelitvi glasoval. Muslimanski poslanec dr. Kulenović je bil že od vsega začetka proti vladni politiki in sedaj se mu približuje tudi bivši minister dr. Spaho s svojimi tovariši. Ko so ti muslimanski poslanci glasovali proti razdelitvi, je eden izmed njih takole izjavil: „Dolgo smo zaupali vladi in to tudi javno priznali. Toda pričakovanja centralistov se niso izpolnila. Položaj v državi se ni zboljšal, ampak se je še poslabšal. Notranje razmere v državi so vsak dan slabše, nesoglasja med Srbi, Hrvati in Slovenci so vsak dan večja. Kdo je temu kriv? — Ničče drugi, kot oni, ki so zagovarjali centralizem.“ — Vladna skupina muslimanskih poslancev šteje dosedaj še 13, nasprotna, avtonomistična pa 11 poslancev.

Pinkava in samostojneži. Na okrajnem glavarstvu v Celju posluje kot komisar gospod Pinkava. Ta gospod se smatra ne samo kot državnega uradnika, marveč tudi kot prigrajača za falitno stranko samostojnežev. Ko mu je poslanec Drogenik poslal brzojav o tem, da se bolnišnice na Slovenskem ne bodo zaprle, je to poročilo službeno pokorno javil županskim uradom z naročilom, da v tem smislu podučijo ljudstvo. Gospod Pinkava je gotovo interesantna oseba, koji bomo odslej posvetili več pozornosti. Ne vemo, ali bo to g. Pinkavi prav. Mi smo s tem čakali malo predolge.

Mlini ob Muri. Poslanec Zebot je v Beogradu izročil glavnemu ravnatelju carinarne spomenico, v kateri je zahteval, da se dovoli prebivalstvu zopet voziti žito v mline ob Muri in tudi hlode na tamošnje žage. Dne 27. t. m. je dospela iz obmejnih občin velika deputacija županov in posestnikov. Poslanec Zebot in župnik Vračko sta vodila odposlanstvo h g. okr. glavarju dr. Lajšiču. — Okrajni glavar je na to šel z odposlanstvom k glavnemu carinskemu upravitelju g. Petroviču. Isti dan popoldne se je odpeljala komisija sestojča iz g. Petroviča, okr. komisarja Mulačeka, poslanca Zebota, župnika Vračka, posestnika Supaniča in strokovnjaka Sesslerja na lice mesta ob meji. Tam so čakali komisijo župani, velika množica ljudstva. Po večurnem razgovorjanju se je sklenilo, da bo carinarnica zopet dovolila prevoz žita v nemške mline in hlode na žago ob Muri in sicer pod pogoji, kakor je bilo dosedaj. Upamo, da bo čez 14 dni zadeva popolnoma urejena, tako, kakor zahteva ljudstvo.

Ministri pripravljajo 50procentno povišanje — vseh železniških pristojbin. Doslej so vse storili, da zanemarijo promet, da napravijo iz potovanja po železnici pravo mučo, da blago drži v negotovost in propast, sedaj bodo navijali še cene brezkončno in brezmejno.

Tajništvo Slov. ljudske stranke v Celju prosi člane Kmetske zveze, ki želijo od tajništva ustmena pojasnila ali posredovanja, da opravijo svojo zadevo prav kratko! Tajništvo ima mnogo posla, strank prihaja v tajništvo čedalje več, zato se s posamezniki ne more razgovarjati nad potrebo. Stranke si naj že prej potrebno pripravijo, da bodo svojo zadevo pri tajništvu kratko opravile. Če le mogoče, naj si svojo zadevo doma kratko, pa jedrnato napišejo in spis izročijo tajništvu. Tako sebi pribrižajo morebitno dolgo pripovedovanje, tajništvu pa mnogo dragocenega časa! Opomnimo pa, da smo vedno pripravljene člane Kmetske zveze v vseh zadevah podpirati, jim dajati pojasnila in posredovati. Samo prosimo: kratko! Čim krajše se mudimo s posameznimi strankami, tem več lahko tajništvo stori za vse! Pozdravl!

Zaupnike, ki še niso odgovorili na zadnje okrožnico, prosimo, da to po možnosti v najkrajšem času store. Za izpolnitev pregledne evidence krajevnih organizacij KZ

rabimo točnih podatkov. Tudi nepovoljna poročila so potrebna, da se razvidi položaj v dotični občini. Tajništvo SLS v Mariboru.

Izobraževalna društva pozor! Neka „Umetniška propaganda“ v Ljubljani, ki si je postavila nalogo, razširati „šund“-literaturo med slovensko ljudstvo, sedaj pošilja izobraževalnim društvom dve knjigi brezverskega češkega pisatelja J. S. Macharja. Prva nosi naslov „Strup iz Judeje“, — tako namreč imenuje katoliško vero. Za uvod ji je pridejan odlomek nekega govora dotičnega pisatelja, ki na nesramen in studen način blati vse, kar je v zvezi s Kristusom in njegovo Cerkvijo. Iz tega uvoda je že jasno razvidno, da imata obe knjigi (druga se imenuje „Konfesija literata“) namen, zastupljati srca slovenskega ljudstva. Zato vsako knjigo, ki pride od „Umetniške propagande“, — brezobzirno nazaj!

V tolažbo staršem, sorodnikom in znancem pogrešanil vojakov. Martin Sotešnik, Marija Reka v Savinjski dolini, se je vrnil po sedmih letih iz ruskega ujetništva in nam je poslal sledeče pismo. „Ni je menda slovenske hiše, ki ne bi bila okusila bridkosti in krutosti vojne. Premnogo naših mož in mladeničev je padlo, še več je bilo vjetih in velikih ki se danes pogrešanih, o katerih ne vedo so rodniki in znanci, ali še živijo, ali pa jih je davno že in neznano kje in kdaj objela majka smrti. Največ naših slovenskih fantov in mož je izginilo v Galiciji in na Rusko-Poljskem v letih 1914—16. Iz galijskih in rusko-poljskih planot so romale četa za četo naših vrljih fantov in mož v rusko ujetništvo. Vojska je minila, ujetniki so se začeli vračati. Mnogo se jih je vrnilo, osobito lansko leto ta kih iz Sibirije, ki so bili proglašeni mrtvim in so že njihovi sorodniki in znanci davno obupali nad njihovo povrnitvijo. Koliko je še takih v Daljni Sibiriji, ki so izginili neznano kam ob začetku vojne v Galiciji, a so še danes zdravi in komaj čakajo, da bi se razmere toliko uredile, da bi se že lahko vrnili k svojem, znancem ter prijateljem.“

Zverinski otroci. Nekaj neverjetno groznega se je zgodilo te dni v Bodencih v Prekmurju v družini Mihaela Makari, ki je bil skromen kmetič, kateremu ste pomagali pri delu dve hčerki. 17 leta Franca in 17 letna Reza, ki je pa živela omožena z Janošom Verem pod očetovo streho. Stari, 54 let stari Makari je bil svojčas pravdar in je zapravdal del svojega zemljišča. Ta prisilna prodaja ga je spametovala, opustil je pohode na sodnjino in začel na vso moč štediti, da bi zopet lahko dokupil, kar je zapravil pravdarskim potom. Radi stiskavosti očeta ste se vedno zaganjali v njega njegovi hčerki in zet. Družina Makari je živela v vednih preprih. Obe hčerki in zet so sklenili, da se znebijo starikavega starca nasilnim potom. V noči od 19. na 20. marca sta pograbila hči Terezija in njen mož starikavega starca, Franciška pa ga je mahnila s sekuro po glavi, da se je pri priči onesvestil. Onesvečenega so potem vsi trije zadavili z vrvo. Da bi pa odvrnili od sebe sum uboja, so očeta kot mrtvega obesili na železni klin in poklicali sosede, češ, glejte, naš oče se je sam obesil. Na lice umora došla sodna komisija, pa je takoj razkrinkala zverinske zločince, ki so sedaj pod ključem v Murški Soboti.

Samomor v valovih Drave. Pred nedavnim časom smo poročali v „Gospodarju“, kako je neznan kam izginil na povratku iz Limbuša v Maribor železniški pripravnik Anton Perko. O njegovem zagonebnem izginu so krožile najrazličnejše govoriče, izmišlotine ter ugibanja. Sedaj pa so našli Perkovo truplo v Dravi pri Orešju blizu Ptujja. — Pri pregledu trupla utopljenca niso izsledili pravih nobenih znakov nasilne usmrtitve. Gotovo in dogmno je, da je Perko ali po nesreči padel v reko, ali pa je izvršil samomor. O roparskem umoru, kakor se je glede slučajja Perko prvotno domnevalo, ni niti govora, ker so našli pri utopljenecu: črno usnjato listino, legitimacijo, sliko, razglednice, poziv k vojaškim vajam, žepni nož, ure in nekaj denarja.

Zopet vlom v cerkev. Pred nedavno so se zvečer skрили neznan lopovi v župno cerkev v Trzišču pri Mokronogu. Ko jih je mežnar zvečer zaklenil v cerkev, so bili brez skrbi celo noč na delu. Ko je mežnar zjutraj odklenil cerkvena vrata, so drug za drugim pošivgali iz cerkve. Odesli so dragoceno monštranco in ciborij. — Hostije iz ciborija so pometali na tla pri glavnem oltarju. Cerkvene roparje zasledujejo, toda dosedaj brezuspešno.

Za Dalmacijo se vlada še doslej ni pobirgala, da spravi ubogi narod svoje pridelke: vino in olje v denar ali pa v zameno za neobhodno potrebna živila, ki bi odvrnila strašno lakoto, ki proti vsem dalmatinskim krajem. V samem Bakru čaka 60 vaš govov dalmatinskega vina na kupeca, ki pa ne pride od nikoder. Cena vina je padla na 1200 krom od hektolitra.

Velike tatvine v Brodu. «Brodskoe Novine» poročajo: V četrtce so neznan zlikovci vdrli v manufakturno trgovino Medžič i Zmirič. Ukradli so gotovih oblek in drugega blaga v vrednosti preko 100.000 K. Dan poprej je v isti trgovini popravljal brodski ključavničar R. N. ključavnice, vsled česar je padel sum takoj na njega. Manufakturnega blaga sicer niso našli več, pač pa je policije iztaknila večjo množino železnine, ki je bila ukradena pri tvrdki Györy in Tausig.

Potres v naših južnih krajih. Dne 24. t. m. so občutili v Beogradu in okolici, v Sarajevu, Tuzli in Rumi več precej močnih potresnih sunkov. Potres, o katerem se tolkkanj piše, ni zahteval nobene druge žrtve, kot en star hišni dimnik v Rumi, ki se je vsled potresnega sunka zrušil.

Nesreča na morju pri Sibeniku. Zadnje dni je razsajal ob dalmatinski morski obal silen vihar, takozvani široko. Nedaleč od Sibenika je ta vihar zalotil na odprtem morju ladjico jadernico, katero je prekucnil in so utonili: 1 otrok, 1 vojak, 1 ruski obmejni stražnik.

Zasledovanja „odmetnikov“ (ha,dukov). Iz Plevlja poročajo, da sta bila dne 21. t. m. v bližini sela Mnatoviči ubita neki Bejkola Josović in Krsta Zarič iz istega sela Preiskava je ugotovila, da so izvršili umor sledeči muslimanski hajduki: brate Derviš, Simoš, Sepir, Djadiš in Rusin Rapič, sorodnik zloglasnega hajduka Jusufa Rapič.

viča. Zandarji so nemudoma zasledovali zloglasno petorico ubijalcev, ki so se poskrili v neko utrjeno kočo, obdano z gostim drevjem. Na poziv orožnikov, da se naj brezpogojno udajo, se odgovorili z množico streliv iz pušk. Ob tej priliki sta bila žandar Gorgije Bojovič in seljak Maša Neškovič težko ranjena. Borba se je nadaljevala, a haidukom ni bilo mogoče priti v okoliš, ker je bila kočica zgrajena iz kamena. Po večurnem odmoru se je Redža Rapovič, sorodnik zločincev, prikrajdel v bužino kočico ter jo neopazeno zapalil. A Redžo so lopovi ubili ter skušali pobegniti. To se jim ni posrečilo, ker so jih žandarji postrelili.

Opozorjamo vnovič naše cenjene naročnike in inšerente, ki stavijo razna pismena vprašanja bodisi na uredništvo ali upravnništvo, da naj vselej priložijo za odgovor potrebno znamko, kajti brez priložene znamke ne more dati ne uredništvo in tudi ne upravnništvo nobenega pismenega odgovora, ker bi to preveč obremenilo upravo.

Poverjenstvo vojnih invalidov v Slovenjgradcu izreka vsem p. n. darovalcem in posetnikom društvenega venčka, ki so stem pripomogli do znanega uspeha podpomožnega sklada za tukajšnje vojne žrtve, najskrenejšo zahvalo. Tudi gospodu F. Potočniku se izreka najpriščnejša zahvala za oddajo večje količine usnja in podplatov po najugodnejši ceni v prid tukajšnjim vojnim invalidom. Bog plačil!

Išče se Andrej Čuš, posestnik v Gaberniku, občina Sv. Lovrenc v Slov. gor., ki je dne 18. marca t. l. odšel. Je mafine postave, star 50 let, oblečen v sive hlače in sukno črne barve. Koliko je dosedaj znan, je bil na Jožefovo (19. III.) okoli poldneva pri svojem bratu v Stojncih, župnija Sv. Marko nižje Ptuj. Prosimo torej, ako ga je kdo kje videl ali pa se z njim srečal, naj to sporoči njegovi ženi Jeri Čuš v Gaberniku, pošta Juršinci.

Podpisani izjavljam, da stopim iz Samostojne kmetijske stranke in pristopim h Kmetijski zvezi. V Galiciji, dne 21. marca 1922. Alojz Veber, posestnik.

Nabiralnik. Na gostiji Krajnc—Pišer pri Sv. Rupertu v Slov. gor. so nabrali veseli svatje 250 K za Kmetisko zvezo in 250 K za bralno društvo pri Sv. Rupertu. — Na svatbi Roškar—Valner v Gor. Gasteraju se je nabralo 132 K za Kat. gospodarsko in bralno društvo «Edinost». — Pri Sv. Lenartu so zložili naši vrli somišljeniki ob priliki Puceljvega poraza 316 K za sklad KZ. Živeli darovalci! Iskrena hvala! — Na gostiji Zinko—Zadravec na Hardeku pri Ormožu se je nabralo za Orla 810 K in za KZ 308 K. Živeli posnemovalci!

Narodila ž. duhovščini in vernikom glede smrti kaezoško. a dr. M. Napotnika. V zmislu večkrat izražene želje preminulega gospoda kaezoško. a so ž. kušni pastirji naprošeni: 1. Da dajo brž po prejemu tega poročila ob primernem dnevnem času najmanj pol ure v treh presledkih zvoniti z največjim zvonom v župnijski cerkvi in če mogoče tudi v morebitnih podružnicah. 2. Da naznanijo vernikom smrt blagopokojnega nadpastirja in jim spomnijo, da naj molijo za njegov dušni mir. 3. Da odredijo za dan pogreba med 11. in 12. uro predpoldne (ali ob času v naslednji točki naprošenega mrtvaškega opravila) vsaj polurno zvonjenje z ysemi zvonovi. 4. Da povabijo župljane k slovesni mrtvaški sv. maši, ki bi se naj v župnijskih cerkvah slezila ali na dan pokopa, ali pa drug primeren dan po prejšnjem oznanilu.

Gospodarstvo.

Vinska razstava na II. ljubljanskem velesejmu od 2. do 11. septembra 1922.

Vinarski in sadlarski odsek Slov. kmetijske družbe v Mariboru je pripravljen prevzeti tudi za to leto prireditve vinske razstave na ljubljanskem velesejmu v svoje roke, toda le za slučaj, ako se oglasi zadostno število udeležnikov.

Naprošeni so tedaj vsi oni gg. vinogradniki, ki se nameravajo udeležiti letošnjega vinskega sejma, da nemudoma prijavijo odseku svoj natančen naslov ter letnike in vrste vin, ki jih nameravajo razstaviti.

Vinogradniki! Udeležba na vinskih sejmih je lahko najboljša in najuspešnejša reklama za naša vina, toda prireditve mora biti velikopotezna ter enotno izvedena. Le skupen, enoten nastop in stroga kontrola razstavljenega blaga nam zamore priborili priznanje in uspehe na vinskem trgu, ki so krajne vrednosti. Vse drugo bo naši skupni stvar, našim skupnim interesom le škodovalo in ugoden utis lanske prireditve kmalu izbrisalo. Geslo nam torej mora biti: „Če se že udeležimo, mora biti udeležba častna in mora lanske prireditve v vsakem oziru prekositi!“

V tem smislu prosimo vse p. n. vinogradnike, še enkrat, da nam eventualno udeležbo na vinskem sejmu vsaj do 15. aprila t. l. naznanijo!

Izvor slovenskega vina v Čehoslovaki. Kot odgovor na Slov. kmet. družbe k čehoslovaki-jugoslovanski trgovski anketi, ki se je vršila v Pragi v dne 14. in 16. t. m. sem proučil razmere na českim vinskem trgu in zapreke, ki ovirajo uvoz našega vina v Čehoslovaki, kakor tudi, kako bi bilo ovire odstraniti. Da zamorem interesente o vsem tem osebno informirati, sklicujem sestanek interesentov za izvoz vina iz Slovenije v Celje, na dan 2. aprila ob 2. uri popoldne v Narodni dom. Ker je stvar zelo važna, vabim zlasti vsa vinarska, kletarska in gospodarska društva, zadrage in vinske trgovce, ki se bavijo z eksportom vina, dalje večje vinogradnike in pa tovariške strokovnjake, da se zanesljivo udeležijo tega sestanka. Na delo, dokler je čas! B. Skalický.

Postopanje pri uvozu sodov iz inozemstva. Iz Beograda poročajo: Finančni minister je po zaslišanju carinskega sveta rešil, da se spremeni predpis od 13. julija 1921 in dopolni v toliko, da odslej carinarice ne bodo odpravljale na žigosanje sodov, ki prihajajo iz inozemstva, a so priglasi v povratku in žigosani z žigom države, ki katere prihajajo. Ako ne bodo imeli takšnih

žigov ali pa so ti žigi sumljivi, se bodo sodi odpravljali v merotzkusne urade na žigosanje po gornjem predpisu.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je: 4 bike, 65 volov, 215 krav, 8 telet in 10 konj. Skupaj 302 komada. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: poldebeli voli 1 kg žive teže 21—32 K, plemenski voli 21—28 K, biki za klanje 28 K, klavne krave debele 22—25 K, plemenske krave 16—22 K, krave za klobasarje 12—18 K, molzne krave 16—22 K, breje krave 16—22 K, mlada živina 17—28 K za 1 kg žive teže.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 36—48 K, II. vrste 36—48 K, meso bikov, krav, telic 36—48 K. Telečje meso I. vrste 48 K, druge vrste 40 K. Svinjsko meso sveže 68—80 K.

Svinjski sejm v Mariboru. Na mariborski svinjski sejm dne 24. marca t. l. so pripeljali 91 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 6—8 tednov stari po 600—800 K, 3—4 mesce stari 1000—1100 K, 5—6 mescev stari 1200—1400 K in 8—10 mescev stari po 1600—2000 K.

Tržne cene v Mariboru. Na mariborski sejm dne 24. marca t. l. so pripeljali špeharji 6 vozov svinjskega mesa po 75—80 K, 12 vozov zaklanih svinj cena 72—90 K za kg, 28 vozov krmpirja cena 6 K kg. Nadalje je bilo na trgu: 2 vreči pšenice po 14 K liter, 3 vreče rži liter po 12—13 K, 6 vreč ječmena liter po 10 K, 10 vreč koruze liter po 13—14 K, 8 vreč ovsaliter po 8 K, 3 vozovi ajde liter po 10—12 K, nadalje 15 kokoši komad po 130—180 K, 8 gosi komad 125—200 K, 25 kuncev komad po 30—50 K, kozlički komad po 240—320 K, liter fižola 13—14 K, česen kg 36 K, kisloliter 16—20 K, kislaliter 16—20 K, jabolka kg 28 K, mleko liter 10—12 K, surovo maslo kg 140—160 K, mast 96—100 K in eno jajce 3.50—4 K.

Cene kožam: kože junca do 24 in pol kg 11.60, od 25 do 29 in pol kg 13.10—13.30 č. K, od 30—39 in pol kg 14—14.20, od 40 kg dalje 15. Volovske kože do 24 in pol kg 10.50, od 25—29 in pol kg 11.80—12, od 30 do 39 in pol kg 14—14.20, od 40—49 in pol kg 14.10 do 14.30, od 50 kg dalje 9.50—9.60. Kravje kože do 24 in pol kg 10.30, od 25—29 in pol kg 10.90, od 30—39 in pol kg 11.30, od 40—49 in pol kg 11. Bikove kože do 24 in pol kg 9.50, od 25—29 in pol kg 10.60, od 30—39 in pol kg 10, od 40—49 in pol kg 8.30, od 50 kg dalje 7.20. Konjske kože 6. Telečje kože po teži 17, 17.20, 20.60, 18, 17 č. K po kg.

Cene za seno v Mariboru. Na mariborskem trgu dne 24. marca 1922 je stal meterski stot sena 500—600 K, otave 750—800 K in slame 450—500 K. Blaga je bilo razmeroma malo.

Zitni trg v Bački, Banatu in Slavoniji. V teh krajih so žitne cene v zadnjem času naglo padle. Dovoz pšenice in koruze je velik, ker je vreme ugodno in ker so setve še precej dobro prezimile, so kmetovalci silno popustili s cenami. Na nizke cene je deloma vplivalo tudi dejstvo, da je bilo malo povpraševalcev. V posameznih krajih je pšenica padla na 15.50 K, v Bački, Banatu, v stari Srbiji in Slavoniji so bili sami prodajalci in nikalih kupcev. Vsled padca naše valute pa je v preteklem tednu kupčija mirovala, tako, da so se cene zopet dvignile. V Vojvodini stane pšenica 17.50 K, koruza 13, moka 0 23.50 kron, moka za kruh 22.50, moka za kruh 12 K. Če bo vreme ostalo ugodno je pričakovati nadaljnega padanja cen.

Licitacija starega železa se vrši v Mariboru dne 24. aprila ob 10. uri predpoldne v Dravski vojašnici.

Glavna skupščina Hmeljarskega društva za Slovenijo v Žalcu.

Vkljub zelo neugodnemu vremenu se je dne 25. t. m. zbralo lepo število hmeljarjev iz vseh delov Savinjske doline.

Iz obširnega poročila o delovanju društva v minulemu letu posnamemo sledeče: Društvo je imelo 193 udov, za 105 manj nego leta 1920. Zalibog, da so med hmeljarji ljudje, kateri uživajo ugodnosti, katere je to društvo izposlovalo, za društvene namene pa niti vinarja ne darujejo. Društvo je v minulemu upravnem letu, t. j. od zadnje skupščine ko danes izgubilo vsled smrti dva člana, in sicer živinozdravnika Josipa Kodre-ta iz Zalca in Ant. Viranta iz Gomilkega. Ohranimo jima časten spomin!

Poročila o vsakokratnem stanju hmeljskih nasadov je društveno vodstvo sestavilo osem ter jih objavilo med drugimi listi tudi v „Slov. Gospodarju“, in jih pošiljalo tudi ministrstvu za poljedelstvo, pokrajinski upravi, oddelku za kmetijstvo v Ljubljani, Zvezi čeških kmetarjev v Zalcu in pa Hmeljarskemu društvu v Trščah na Moravskem.

Množina leta 1921 pridelanega hmelja se ceni na okroglo 4200 meterskih stotov, torej manj, nego se je pričakovalo. Zalibog, da v tem oziru ne moremo priti do natančnejših in zanesljivih podatkov.

Cene lanskemu pridelku so bile zelo nestanovitne. Ko so začeli konec mesca julija in začetkom mesca avgusta kupci plačevati hmelj iz leta 1920 po 90, 100 in 130 K za 1 kg, takrat so že hmeljarji sklepali na izvanredno visoke cene za novi pridelok, kar se je tudi spopolnilo. Kakor že v društvenih poročilih povedano, se je konec avgusta plačevalo že po 200 K za 1 kg hmelja; cene je potem polagoma naraščala na 250 K za 1 kg in pozneje so domači prekupci prodajali naš hmelj celo po 330 K za 1 kg. Jugoslovanski hmeljarji bi z ozirom na padajočo valuto lahko dosegli še višje cene, dočim bi bili češki hmeljarji pri rastoči valutni boljše storili, ako bi bili ves svoj pridelok prodali takrat, ko je bila cena najvišja, to je po 7200 K za 50 kg, ali približno 288 t. K za 1 kg. Iz tega je razvidno, da je hmeljska prodaja velika umetnost katero si hmeljarji nikdar v polni meri prisvojili ne bodo. Hmeljska prodaja je takorekoč igra v loteriji, vendar velja še vedno staro načelo: Prvi resni kupec v pravem času — najboljši kupec!

Naš hmeljski okoliš je leta 1921 skupil za prodani hmelj pri povprečni ceni 200 K za 1 kg —

84,000,000 K ali 21,000,000 Din. Lepa svota!

Tudi lani so se razposiljala brzjavna tržna poročila iz Zalca pismenim potem vsem poverjenikom celega okoliša in tudi posameznim, bolj oddaljenim večjim hmeljarjem. Vse to je povzročilo našemu društvenemu tajniku obilo dela in zahtevalo njegovo neprenehano navzočnost med glavno sezijo v Zalcu. Od nekaterih odjemalcev je prejel tajnik za ves trud le pismeno zahvalo.

Društveno vodstvo je tudi v minulemu letu opominjalo hmeljarje potom lepakov na lepo in čisto obiranje, na pravilno sušenje in pravočasno basanje hmelja, jim je preskrbeto 10 vagonov premoga v svrhu sušenja hmelja ter je tudi obiralcem preskrbelo za 50% znižano vozino na progi Zagorje, Brežice, Zidanmost, Celje, Maribor, Marenberk. Državna železnica se upira podeliti obiralcem iste ugodnosti. Letos hočemo tozadevno prošnjo zopet ponoviti.

Društveno vodstvo je imelo 10 posvetovanj. — Razen že navedenih poročil je društveno vodstvo razglasilo po časopisih tudi članek: „Kako bodočnost ima izvoz našega hmelja na Angleško?“

Dne 5. maja m. l. je društveno vodstvo sklicalo veliki shod hmeljarjev in drugih davkoplačevalcev v Savinjski dolini v to svrhu v Zalcu, da se ugotovlja, da je sedanji sistem in mera obdačenja osebnih dohodkov in vojnih dobičkov nezdružljiv, njega izvršitev kruta, v brezštevilnih slučajih krivična itd. Delegacija ministrstva financ za Slovenijo v Ljubljani je vlogo Hmeljarskega društva rešila dne 31. 8. 1921 ter izjavila, da resolucije shoda z dne 5. 5. 1921 niso utemeljene.

Društveno vodstvo in tukajšnja hmeljarna sta napravila dne 30. 4. 1921 na ministrsko predsedstvo dobro utemeljeno vlogo, s katero se je vlada po zvala, naj izposluje našemu hmelju uvozno dovoljenje na Angleško; prizadevanju se pa od strani angleške vlade ni ustreglo. Kake uspehe bomo dosegli z novimi tozadevnimi poizkusi, ne moremo prerokovati.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu je v pretekli dobi vladalo precej živahno povpraševanje po hmelju. Cene so se gibale med 3100—3300 K za 50 kg. Živahno je bilo tudi povpraševanje po tujem hmelju, ki so ga plačevali po 2600—2800 č. K za 50 kg. Stanje hmeljskih nasadov je zlasti v Savinjski dolini precej ugodno.

Novi smernice v lesni industriji.

(Piše lesni industrijalec iz Savinjske doline.)

V zadnji številki «Slov. Gospodarja» sem čital članek izpod peresa pohorskega gozdnega posestnika o novih smernicah v lesni industriji. Misli v članku so za gozdnega posestnika, ako bi se uresničile na zadrugi podlagi, dalekosežnega in zelo dobičkonosnega pomena.

Pohorje, in drugi deli Slov. Stajerja, ki so bogati na gozdovih, bi lahko zelo veliko storili za povzdigo lesne industrije v Sloveniji, ako bi se kmetje — gozdni posestniki ali lesni producenti združili v enotno močno medsebojno zvezo na odločno zadrugi podlagi.

Taka skupna veleindustrija bi si morala staviti nalog: od kmetov nakupljati les izdelovati in ga prodajati naravnost kosumentom, ne pa prekupcem.

Vsi gozdni kraji Stajerske bi naj potem svojih občin osnovali posebna lesna društva kmetov-posestnikov gozdov. Te občinske lesne zadrage bi morale skleniti, da bodo kupovale les naravnost pri kmetih in ne od prekupcev, ker le na ta način bi se plačal kmetu les po pravi dnevni ceni. Dosedaj pa se dogaja, da se proda les 4—5 krat, predno dospje v roke onega, ki ga res potem uporabi. Številni prekupci zaslužijo pri tem verženju 50—200 K pri kubičnem metru lesa brez pravega napora in dela.

V občinske lesne zadrage bi se včlanili vsi gozdni posestniki dotične občine in potem bi se prodajal ta les naravnost tovarnam, rudnikom in drugim kosumentom in bi se na ta način onemogočila prodaja lesa iz rok v roke in kmeta se ne bi odiral. Te občinske lesne zadrage bi morale les tudi izbrati po razni kakovosti kakor: rezan les, tesan les, okrogel les za žago, les za rudniške jame, les za brzjavne droge, les za tanin, za toporišča itd.

Druga razpredelba lesa bi naj bila: hrastov les, borov, smrekov, jelkin, mecesen, bukov, jagetov, topolov, črešnjev, kostanjev, hruskov, jesenov itd.

Vsaka taka zadruga bi morala imeti tudi natančen seznam, koliko je na prodaj v njenem okolišu lesa te in one vrste.

Vse občinske lesne zadrage Slov. Stajerja bi se morale stniti v enotno, veliko lesno Zadrugo zvezo. Zveza bi si morala najeti zanesljivega lesnega trgovca, ki bi prevzel vodstvo raznih lesnih industrij zveze. Kot strokovni vodja lesne zveze bi imel ta trgovec nalog: voditi lesne industrije, voditi bolniške diagajne za delavce, poverilo bi se mu vodstvo zavarovalni zoper nezgode, vodstvo plačevanja davkov. Ta vodja bi tudi prodajal sortiran les zveze kosumentom in nikakor ne prekupcem. Moral bi gojiti trgovske zveze z inozemstvom.

Prodajnih pogodb ne bi sklepal sam, ampak sporazumno s posameznimi zveznimi odseki, ki bi porazdeljevali dobiček na posamezne občinske lesne zadrage in te zopet na svoje člane — gozdne posestnike.

Ako bi se ravnokar opisano uresničilo, bi lahko dobili kmetje posestniki gozdov za svoj les 50 odstot več kot danes, ko so izročeni na milost in nemilost raznih lesnih špekulantov ter prekupcev.

Kakor hitro bi se osnovala lesne zadrage, bi se moralo začeti misliti na ustvaritev tvornic za izdelovanje lesnih stavb, strešnih stolov in drugih lesnih izdelkov. Te tvornice bi morale biti vsekakor tudi na zadrugi podlagi.

Zadrugne zveze bo treba temeljitih porazgovorov in razmotrivanj. Vsi, ki se zanimajo za prodajo in izdelavo lesa naših gozdov na zadrugi podlagi, naj napišejo svoja tozadevna mnenja in jih bo «Gospodar» objavil.

Lesne cene. (Stanje z dne 26. t. m.) Za kubični meter franko, naloženo na Stajerskem, se plačujejo nastopne cene: H r a s t: prvorazredni hlodi (primo blago) 3800 kron, slabše blago 2600 K; drugorazredni hlodi 1600 do 1100 K. H r a s t o v i hlodi za furnire 4600—3400 K. Najfinejši hrastov les 8200—7000 K; hrast na zrcalni rez

13.000—9000 K; izbrano hrastovo blago 17.000 do 13.000 K; hrastove deske, do 5 cm debele 8000—6000 kron, čez 5 cm pa 8600—7000 K. — Mehki les: rezano blago 1700—1500 K, tesan les 1100—900 K. Bukev: hodi brez grč 700—600 K. Breza: hodi za cveke 700—600 K. Rudniško-jamški les: III. vrsta 350—340 K. Okrogel, mehek les: III. vrsta 700—600 K. Kostanjev les za tanin (čreslovino) kg po 120 K; brzojavni drogi 700—650 K. Žel. pragi, hrast komad 120—90 K. Bukova drva, 1 seženj 1200—1100 K. Mehka drva, 1 seženj 900—800 K.

Koliko premoga se izkoplje v Sloveniji? V Sloveniji je bilo v preteklem letu 22 premogokopov v obratu, iz katerih se je izkopal 1.284.018 ton premoga, od katerega odpade na Trbovlje 41 odstot. Državna last sta samo premogovnika v Velenju in v Zabukovcih, vsi ostali so zasebna last.

Tolikokrat slišimo in čitamo ime borza in navadni kmetijski človek ne ve, kaj je prav za prav borza. Borza pomeni kraj, kjer se redno shajajo trgovci, posredovalci in druge osebe večjega tržnega mesta, da se porazgovorijo o trgovinskih opravilih in sklepajo med seboj vsakovrstne pogodbe trgovskega značaja. Glavni znak borze je v tem, da se na njej na podlagi plačilnih cen določajo povprečne dnevne cene. Borza je kraj večjega tržnega mesta, kjer se ob gotovem času zbirajo trgovci in posredovalci gotovih panog, da sklepajo sporazumno trgovske posle in določajo povprečne dnevne cene. Glavni znaki vsake borze so sledeči: 1. Blago, o katerem se trguje na borzi, mora biti nadomestno. 2. Vsaka borza mora biti organizirana na podlagi borznega statuta, borznega reda itd. 3. Borza določa in notira tečaje blaga, ki se na njej trguje.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 308—319 naših kron. Za 100 čehoslovaških kron je plačati 570—600 in za 100 laških lir 1615—1632 naših

kron. O avstrijski kroni in nemški marki ni poročila.

Dopisi.

Sv. Jakob v Slov. gor. Naše izobraževalno društvo priredi na velikonočni ponedeljek igro «Mojstra Križnika Velika noč». Priredi se tudi lep srečolov. Začetek ob 3. uri popoldne. Sosedji in domačini prav iskreno povabljeni!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Pri nas letos smrt prav močno kosi. Umrlo je že nad 20 oseb. Te dni smo spremili k večnemu počitku pri Sv. Ani na Krembergu umrlo Ivanko Vakaj. Rajna je bila pridna mladenka in vestna gospodinja pri gospodini Filomeni Seigfried, katera je prav po materinsko skrbela v boleznih in ob smrti za Ivanko. Z vsem trudom ji ni mogla omejiti nesrečne bolezni, katera ji je končala njeno mlado življenje v 26. letu. Bodi ji zemljica lahka.

Konjice. Dne 15. marca smo pokopali Julo Kumer, podpredsednic Dekliške zveze, v kateri je vneto delovala kot odbornica od njene ustanovitve. Bila je za vse dobro vnet, vzgledna družbenica križevske družbe, delavna doma in v društvih, posebljena dobrotelna. Kako jo je ljubila in spoštovala cela fara, je pokazal veličastni pogreb. Orli in Orlice so se ga udeležili v krojih, pevski zbor je zapel dve ganljivi nagrobnici. Blag ji spomin, svetila ji večna luč!

Dobrnške toplice. Sezona se začne že dne 24. aprila. Duhovniki, uradniki in častniki imajo do 15. 6. in od 1. 9. do 15. 10. 50% popusta. Duhovniki se naj pravočasno oglasijo pri dobrnskemu župniku zaradi stanovanja v družbeni hiši. Pristopite k družbi, dobite prosto stanovanje!

Vransko. Naša Kmetška zveza se izvrstno razvija! Dozdaj je pristopilo h Kmetški zvezi nad 500 članov!

Vsemogočni Gospodar življenja in smrti je po svojih nam nerazumljivih sklepih odpoklical svojega zvestega služabnika na večno plačilo:

Prezvišeni in premilostljivi gospod

Dr. Mihael Napotnik,

knezoškof Lavantinski v Mariboru,

Njih Svetosti papeža hišni prelat in prisednik prestola, rimski grof, doktor bogoslovja, po najvišjih prejšnjih priznanjih pred kratkim odlikovan z redom Sv. Save I. stopnje, član in pokrovitelj mnogih pobožnih družb in dobrotelnih društev, častni član več katerih občin itd. itd.,

so po šestmesečni hudi bolezni, katero so prenašali s svetniško vdanostjo v voljo božjo, po večkratnem prejemu svetih zakramentov, okrepan z apostolskim blagoslovom rajnega papeža Benedikta XV., dne 28. marca 1922, ob pol 14. uri, v 72. letu življenja in 47. letu duhovništva mirno in blaženo zaspali v Gospodu.

Skozi 33 let so z oznanjevanjem božje besede, s pastirskimi listi in z drugimi spisi ter na škofijskih sinodah neutrudno učili in k zveličanju vodili svoje duhovnike in vernike, katerim jih je Sveti Duh postavil za škofa. Njihovo delo bo v neminljivem spominu!

Pogrebne svečanosti se bodo vršile v ponedeljek, dne 3. aprila t. l. Ob 8. uri zjutraj bo truplo v hiši žalosti, Slomškov trg 19, blagoslovljeno in tam v spremstvu duhovščine preneseno v stolno cerkev, kjer se bo pel mrtvaški oficij. Ob 10. uri dopoldne bo slovesna mrtvaška sveta maša, cerkveni govor in blagoslovitev mrliča. Zatem bo slovesni izprevod k baziliki Matere Milosti, kjer bodo preminuli Nadpastir v grobnici prav pod večno lučjo položen k počitku do vstajenja mrtvih.

Duša nepozabnega kneza in škofa bodi duhovščini in dobrim vernikom za vselej priporočena v pobožno molitev!

Večna luč naj jim sveti, naj počivajo v miru!

V Mariboru, dne 28. marca 1922.

Kn.-šk. Lavantinski stolni kapitelj.

Zelo prijetno pri ribanju hrba, rok nog in celoga telesa, kot kosmetikum za negovanje kože, zob in ust deluje lekarnarja Fellerja prijetno dišeči «Elsafliud». Mnogo je močnejši in boljši, kakor francosko žganje in že 25 let priljubljen. 3 dvojnate steklenice ali 1 specijalna steklenica skupaj z zamotom in poštino pošilja Bugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 341, Hrvaško.

Vsak je zadovoljen

kdor kupuje pri tvrdki Franc Mastek v Mariboru na Cvetnem trgu števil. 16. Kdor se še ni prepričal, naj si ne pozabi ogledati najbogatejše zaloge vsakovrstnega sadja in platna in videl bo, da kupi res najceneje in najbolje.

Hoče. Kat. uralne in gosp. društvo priredi dne 2. aprila po večernicah v prostorih g. Zučko, poprej Rojko, gledališke predstave: Irguljeni sin Prijatelj! Poštene zabave pristojno vabljeni!

Bralno društvo

Sv. Marko niže Ptuja ima dne 2. aprila 1922 v drašvenih prostorih Posojilnice ob 15. uri redni občni zbor.

Sprejme se zanesljivo v žagar na stalni vodi svaven ima tudi nekaj vrta in njive, več se lave pri lastniku D. M. Puščava št. 2.

Vajenec, 15. let star močan pošteni staršev, se v moji usjarni tako sprejme, — hrano stanovanje in nekaj obloke dobi pri meni. Karel Kirbiš usjarnar. Sr. Trojici v Slov. gor. 1—8 216

Mlin se liče v nojem, krp ali menjave z lepo novo hišo z velikim vrhom ob lepi cesti blizu kalodra in mesta. Malov v upravnistvu. 1—8 252

Izgubila se je deklica Marija Ovsrepec, stara 11 let, rojena v občini Nesbiše pošta Prietova. Deklica se pa iskalja pod drugim imenom. Ksi ko u se nahaja je naj javi. Florijana Verk, pos. pri Sr. Poku na Medv. selu. p. Podplat. 255

Žagano kolje in žaganje se dobi pri električni žagi Matija Obrtni, Maribor, Leška ulica 15. 1—8 220

Stare poštno znamite kupuje Maksa Škrobek, Sv. Lomart v Slov. gor. 1—8 224

Na prodaj mlinski kamni se žrnije. bračni kamni vsake velikosti, in brusni kamni za kosce brusil. Josip Plazina, Rogatica. 1—8 222

Vabilo na XV. redni občni zbor Ljudske posojilnice v Celju,

ki se vrši v nedeljo, dne 9. aprila 1922 ob 10. uri dopoldne v posojilnični posvetovalnici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1921.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Čitanje revizijskega poročila.
6. Sprememba pravil.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se eno uro kasneje drug občni zbor, ki sklepa brez ozira na navzoče število združnikov.

Načelstvo.

Občni zbor Spodnještajerske ljudske posojilnice v Mariboru,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo se vrši dne 18. aprila 1922 ob 10. uri dopoldne v uradnih prostorih v Mariboru, Stolna ulica 6.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za leto 1921.
5. Volitev nadzorstva.
6. Volitev treh članov načelstva.
7. Razdelitev čistega dobička.
8. Slučajnosti.

V smislu § 33 društvenih pravil se vrši v slučaju nesklepčnosti eno uro pozneje, t. j. ob 11. uri istotam drugi občni zbor, ki sme sklepati ob vsakem številu navzočih.

227

Načelstvo.

ELEKTROMOTORJE

za kmetijstvo in obrt priporoča tvrdka 1—3 230

Industrijsko električno podjetje
Inž. TURNŠEK & Co.
V LJUBLJANI, SODNA UL. 1
podružnica v Mariboru, Aleksandrova c. 44
EDISON - SAKS

Motorji so na zalogi, so prvovrsten fabrikat in se zanje jamči

Potrjim srcem naznanjamo prežalostno vest, da je naš brat, oziroma bratranec in stric

Prezvišeni gospod Dr. Mihael Napotnik knezoškof Lavantinski i. t. d. i. t. d.

dne 28. marca, ob pol 2. uri popoldne, po dolgotrajni in mučni bolezni, večkrat previden s svetimi zakramenti, popolnoma vdan v voljo božjo mirno v Gospodu zaspal.

Slovesni pogreb preblagega pokojnika bo v ponedeljek, dne 3. aprila, ob 8. uri zjutraj v baziliko Matere milosti pri frančiškanih v Mariboru.

Konjice—Slovenska Bistrica—Maribor—Svečina, dne 28. marca 1922.

Rodbine: Napotnik—Jerovšek—Solar—Pučnik.

Pismo iz Posavja.

Gospod urednik! Mislim, da niste ravno preveč obtoženi z raznimi novicami, zato pa blagovolite sprejeti iz Posavja kratko pismo. Slučajno sem dobil v roke 60. številko «Jugoslavije» z dne 14. marca t. l. in tamkaj berem pod naslovom: «Epilog k porotnemu zasedanju v Celju» poročilo, da je bilo v prvem letošnjem porotnem zasedanju sedem porotnih razprav, med temi štiri iz brežiškega okraja, in sicer prvi slučaj uboja, drugi uboj očeta, tretji umor lastne matere, četrti umor orožnika. Nato nadaljuje člankar dobesedno: «Če človek to zasleduje, se mora čuditi, kako velika je podivjanost nekaterih kmečkih fantov v tem okraju. Mora se vprašati, kaj je temu vzrok? Ali res dobro bizelsko vince, ker vsi obtoženci so se izgovarjali na vino, ali pa so krive slabe izobraževalne razmere, ki vladajo v tem krasnem kotu naše domovine. Faktum je, da ravno tam doli vlada še skoro neomejeno klerikalizem. — Vzrok podivjanosti ljudstva v tamošnjem okraju bode gotovo le slaba izobrazba, ker ljudstvo ječi v sponah nazadnjaštva itd. . . .»

Ne vem, ali bi se smejal ali se jezil nad tem izvornim poročilom. Smejali, in sicer prav na glas so se pač vsi «naprednjaki» Posavja, ko so to čitali. Da, tako se mora delati! Že stara in skoraj preveč zastarela je ta metoda. Kjerkoli se zgodi kak rop, umor, tatvina ali sploh kakršnakoli nesreča na nepolitičnem ali političnem polju, vsega so krivi ti «črni klerikalci!»

V Posavju, da vlada «klerikalizem»? Ob času volitev pa smo čitali ravno nasprotno. Demokratsko-liberalni — socialistični — samostojni in Bog vse ve kakšni drugi nasprotni listi so pisali z mastnimi črkami, da je v Posavju klerikalizem pobit, sijajno so zmagali naprednjaki — samostojnejši in prinašali so cele slavospeve zavednim in naprednim volilcem, ki se niso ustrašili nobenih klerikalnih nasprotnikov. Hvalili so ravno edino brežiški okraj kot tisti, ki se je v «naprednjaštvu» izkazal med vsem drugimi okraji cele Slovenije.

Ne bili bi pisali o teh žalostnih ubojih in umorih niti črkice, a prisilno izzvan izjavljam v imenu resnice, da je edini resnični vzrok podivjanosti ljudstva v tem okraju liberalno — samostojna — socialistična vzgoja in hujskarija. Med obtoženci, ozir. obsojenci so sami pristaši nasprotnih strank, ki niso živeli ne po božjih, ne po cerkvenih zapovedih.

Tisti, ki zahajajo v naša izobraževalna društva, ki so včlanjeni v naši stranki in v naših organizacijah, tisti, ki v Bogu, niso taki divjaki. Res je, kar pravi člankar v zgoraj omenjenem dopisu: «Treba bo temu (brežiškemu) okraju, ki je glede izobrazbe zanemarjen do skrajnosti, posvetiti veliko pozornost v izobraževalnem delu, da bo prišlo ljudstvo na višjo stopnjo kulture». Toda te izobrazbe ma nikdar ne bodo prinesli ne demokraci, ne samostojni, ne socialdemokrati, ampak edino le Slovenska ljudska stranka s svojimi organizacijami, ki so opirte na večno resnična načela krščanskega svetovnega naziranja.

In z veseljem vam lahko poročam gospod urednik, da se je tudi v Posavju začelo svitati. Ubogo, zapeljano ljudstvo čimdalje bolj spoznava svoje resnične prijatelje, ki mu res nesebično skušajo pomagati, ki iščejo samo njegove zemeljske in večne sreče, in trumoma zapuščajo potapljačo se barko samostojnih in drugih hujskačev, ki so mu ob volitvah obetali nebesa na zemlji, pa do sedaj niso izpolnili niti ene svojih obljub, pač pa so sarkastično sebi napravili nebesa na zemlji in si napolnili prazno žepo.

In čimbolj bo misel katoliških organizacij v Posavju napredovala, tem manj se bodo dogajali tako žalostni dogodki. In ta čas, upam, ni več daleč. Že prihodnje volitve, ki jih že neestrno pričakujemo, bodo pokazale velikanski napredek naših sil v Posavju. Ljudstvo ne bo šlo več na sled raznim hujskačem, temveč hoče temeljito popraviti vsa možna napaka zadnjih volitev.

Poročal bi vam še eno in drugo, pa je pismo že nekoliko predolgo, pa še ob priložnosti kaj več! Iz tega semo še eno željo v imenu vseh organizacij Slov. ljudske stranke v Posavju, da bi nanreč silno radi videli v kraškem svojega neustrašenega in nesebičnega voditelja dr. Korošca v naši sredini. Povejte mu to našo željo!

Wsem kmetijsko-gospodarskim slojem na znanje!

Vsem tistim, ki v sedanjih časih zidajo in vsem tistim, ki hočejo svojo živinorejo zboljšati, ter imeti splošne koristi od kmetijstva v pravem in finančnem oziru!

Ker je danes velika draginja na stavbenih stroških in ker je naprava boljših hlevov in modernih gnojnih jam izredne važnosti za živinorejo in za gospodarstvo, cenijo kmetijske stavbe velike važnosti za kmetijske finance, pa podpisani sklenil potoma Kmetijske družbe izdelati 12 posebnih načrtov, ter k vsakemu načrtu pridejati strokovni popis načrta za celo Slovenijo. Za vsako občino ali podružnico zadostuje po en izvod vsakega posameznega načrta, kateri se potem v okolišu dotične občine ali kmetijske podružnice razglašajo in so na ogled pri dotični občini ali podružnici sami, da jih lahko vsi interesentje vidijo, ki kaj rabijo. Vsled tega sem sklenil vse te načrte v letu 1922 razposlati v vse kraje Slovenije proti temu, da se plačajo z jamskim lesom za rudnike in sicer za vseh 12 koristnih načrtov in za tozadevne popise se imdani en vagon po 10 ton jamskega iglastega lesa franko vagon vseh postaj Slovenije, kateri les se pošlje na rudnik v Sloveniji. Les se pošlje takoj, ko se načrti dopolnejo, in vse to v letu 1922. Občine in podružnice ta les naberejo po kmetih v svojem okolišu. Načrti in popisi bodo tako strokovno in razvidno napravljeni, da lahko po njih vsak polir ali zidar natančno izvrši kmetijsko koristna stavbena dela.

Dobili se bodo sledeči načrti s popisom:

1. Načrti o cenejšem zidanju kmetijskih stavb «Sistem Katonac».
2. Načrti o cenejšem zidanju kmetijskih stavb «Sistem Paške».
3. Načrti o cenejšem zidanju kmetijskih stavb «Sistem Korošec».
4. Načrti o cenejšem zidanju kmetijskih stavb «iz amirane ilovice».
5. Načrti o cenejšem zidanju kmetijskih stavb «na zidanem ogrudju».
6. Načrti o cenejšem zidanju kmetijskih stavb «na lesenem ogrudju».
7. Načrti o najnovjših načinih svinjakov umne svinjereje.

8. Načrti o najnovjših načinih hlevov umne govedo- in konjereje.
9. Načrti o najnovjših načinih gnojnih jam in jam za gnojnico s kanalizacijo.
10. Načrti o predelovanju že starih hlevov, njih popravilo in prid živinoreje.
11. Načrti o napravi toplih gredic v povzdigo zgodnje spomladne zelenjave.
12. Načrti o napravi cenih sušilnic za sušenje sadja.

Pri vsakem načrtu pride zraven poseben popis ter pojasnilo načrta.

Vse to se dobi za en vagon okroglega, zdravega, uluščenege, zračno suhega, borovega ali smrekovega, ali hojevega jamskega lesa, franko v vagon naloženo vseh postaj Slovenije; les je dolg od 2 in pol do 7 metrov, od 10 cm na tankem do 24 cm srednje debel, dobava v letu 1922. Ker so s tem podjetjem zvezani visoki založni stroški, se bode lahko ustreglo le tedaj, ako se dobi najmanj 30 naročil in ako se naročila pošljejo do 10. aprila 1922 na naslov:

KOROŠEC DRAGOTIN, stavbenik, BRASLOVČE.

LES

stoječi in ležeči, kakor tudi **GOZDOVE** ter gozdna posestva kupuje po najvišjih cenah — **Matija OBRAN** električna žaga MARIBOR, Loška ulica 15. Skladišče: Tattenbachova ul.

Isčem v najem en mali umetni mlin na močne vode s nekoliko zemlje v prometnem kraju na Štariškem ali pa sa kupiti. — Naslov pisma prava lista. 220

Novo izučen celjarski pomočnik ali učence se sprejme pri Znanst. Jadr., Ravnanje, Maribor. 218

Proda se se malo posestvo na Klopah. Polje se pri Peter Poh, na Klopah, pošta Slov. Bistrica. 219

Sprejmeta se takoj dva učenca in politične hiše in dobrih solakimi sprejemati v trgovini Znanst. Narod. Regijska Slatina 222

Sadjevec se proda. Pošta Maribor, Koroška cesta 20. 2-3 182

Vajenec, 16. let star močan se v moji najljubši takoj sprejme. — Brass stanovalje in nekaj obleke dobi pri zool. 1-3 217

Kontoristinja 18 do 30 let stara, veča alo ena druge, hrvatskega in nemškega jezika išče lesna trgovina Ljuba Pročević, Fran. Štal. Stanovanje in hrana, a plača po dogovoru. — Imena ponudbe na Ljuba Pročević, Varniški, Medjimurska cesta 8 ali Fran. št. 10 2-2 178

Malo do 1000 K želam kupiti ali vseti v najem. Naslov v upravi št. 2-2 212

Trapistovski SIR prvovrsten pri **MATIJA LAH-U** Glavni trg 4, Maribor.

GRADBENI MATERIAL

in sicer: opeka, vrata, okna i. t. d. na prodaj od demolacije hiše v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 6 od 20. t. m. naprej.

Jugoslovansko inženirsko podjetje v Mariboru, Vetrinjska ulica 30.

Na drobno **TRGOVINA** Na debelo emajlove, steklene, porcelanaste in majolične posode se priporoča cenj. občinstvu **ALBERT VICEL, Maribor, Glavni trg 5.**

Najboljši postranski zaslužek! 2-2 198

Nabirajte divje rastoče zdravilne rastline (listje, cvetje in korenine). — Natančnejša pojasnila daje

G. HOFFMANN & COMP. Maribor, Kopitarjeva ul. 11 (Wielandgasse).

Kupi se ali vzame v najem srednje posestvo, kjer bi se lahko vpeljala ali je že vpeljana najjarska obrt. Posadevne posestve je poslata pod „Usnjac“ na upravo lista. 3-3 166

Zanesljiv hlapec k enem koluju in kravi in sa vsa domača dela s reditaini isporočali se sproje. Plača 4-500 K. mesečno. Jos. Petrič Redica ob Paki. 2-2 197

LIVARNA

za zvonove in kovine, poprej [1.2. 192 DENZELA SINOVI, MARIBOR

Kopališka ulica 9, je zopet v obratu. — CERKVENE ZVONOVE. — Izdeluje suróve litve v vseh kovinah in zlitvinah (bron, medenina, aluminij i. t. d.) — UMETNA LIVARNA reliefi, cerkveni svetilniki. — Vsa oprema za žgalnice, kletarstva, pivovarne, opreme za plin in vodo-vod, opreme za cevi, pipe za pivo, uteži iz medenine lastnega izdelka. Popravilnica za briz-galne i. t. d. — Inž. J. & H. Bühl.

Dežne plašče

Klobuke perilo čevlje

dokolenice (gamaše), obleke, dežnike, palice, tržne torbice, potovalne košare, ročne torbice, motvoz (špaga) nudi v veliki izbiri, po solidni ceni

JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Pozor! SEMENA Pozor!

vseh vrst zanesljivo kaljiva ter prave voščene sveče, galico in vse špecerijsko blago najceneje pri tvrdki 1-10 200

I. DEČKO, Celje, Glavni trg 10

tl. farne cerkve (preje Mian Hočevar) podružnica Ljubljanska cesta št. 4.

Istotam se kupi vosek, laneno seme ter sploh vsi deželni pridelki po najvišji dnevni ceni.

PAROMLIN

v Kaniži pri Pesnici

prevzame na mletje in izmenjavo vsakovrstnega zrnja

Kupi se zrnje po dnevni ceni.

APNO iz Zagorja

kakor tudi fini 3-3 144

portland cement

in raznovrstni cementni izdelki vedno v zalogi pri **C. Pickel, Maribor, Koroščeva ul. 29**

POZOR! **POZOR!**

Pomlad se bliža! 3-3 139

Preskrbite se z semenem raznih vrst, ki ga cenjenim odjemalcem priporoča v najboljši kakovosti

M. Berdajs, trgovina s špecerijskim blagom in semeni, Maribor ob Dravi.

Kostanjev les

kupuje po dnevnih cenah izvozna trgovina **ERNEST MARINC, Celje, Kapucinska ul. 3.**

Enako kupuje tudi druge vrste lesa posebno tesani les. 4-6 120

Vaša želja 7422

imeti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si preskrbite uro iz znane urarske tvrdke **SUTTNER.**

Prihranite si popravljajna in jezov. **NAJFINEJŠE URE** iz nikla, srebra, tula in zlata i. t. d.

RAKOCNE URE. Bogata izbira verižc, prstanov, ahanov, naročnic predmetov iz zlata in srebra vsake 3-20 vrste. — Zahtevajte cenik s slikami od: **Tvarniške tvrdke H. SUTTNER, Ljubljana št. 992.**

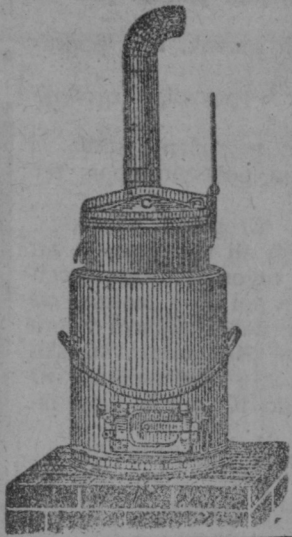
POZOR!

Skladšče poljedelskih strojev prvovrstnih tovarov kot Umrath & drug, Bubna, Mayfarth & drug, Dunaj, Wichterle & Kowarik, Prostějov, Titania, Wels i. t. d. se nahaja pri tvrdki

IVAN HAJNY

MARIBOR, Aleksandrova cesta 45
nasproti glavnemu kolodvoru ter priporoča:

vite s pripravo, mlatilnice, žitne čistilne mline, trijerje ali od-biralnike, slamoreznice za ročni ter pogon na vitel, sadne mline, grozdne mline, stiskalnice, reporeznice, drobilne mline za izde-lovanje vsakovrstne moke, koruzne robkarje, sesalke in pocin-kane cevi gnojnične črpalke, Sackove pluge, izborno pocinkane brzoparilnike v velikostih 50 do 120 l, brzoparilne lonce, mlečne posnemalnike. Oskrbim tudi prvovrstne slamorezne nože. Po-pravilo raznovrstnih strojev se izvrši dobro in zanesljivo. Po-strežba točna in solidna. Stevilna pol valna priznanja na razpo-lago! Zastopniki se sprejemajo.

Ko pridete v CELJE

oglasite se v Vašo kórist pri tvrdki

FRECE & PLAHUTA

KOLODVORSKA (Aleksandrova) ULICA
Eno minuto od kolodvora

Velika zaloga sladkorja, kave, čaja, riža, olja, mila, sveč, slivovke i. t. d. Cene so vsled pravočasnega nakupa blaga jako nizke, o čemur se bla-govolite sami prepričati.

**Zaloga večtenih cerkvenih sveč kg K 80'—
Podpirajte domačo tvrdko!**

Na debelo!

Na drobno!

Poskusite kupiti

dobro surovo in žgano kavo, sladkor, vse vrste moke in riža, svinjsko mast, bučno in fino namizno olje, domačo slivovko, rum, fini špirit (vinski cvet) fini konjak, kekse, čokolado, kakao, orehe, bosniške češplje, sardine, Maggi v steklenicah in kockah, sveče, razna čistila, barve za obleke, vinski kis, kisovo kislino, galico, žveplo, liče (rafijo) in vse drugo špeciarijsko in kolonijalno blago v trgovini

Miloš OSET

MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 45
nasproti glavnega kolodvora. Telefon 15.

2-192

Cene zmerne!

Postrežba točna!

Zadružna gospodarska banka d.d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koreška cesta 1/l. — Telefon 311. — Brzjavni: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost z Sveopčo Znanstveno banko & d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarske banko & d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afiliacijami čez K 50,000.000.—

Daje trgovske kredite, eskontira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuj valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borske transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Mlin na Loki poprej Rengo pri Ptuj

melje in izmenjava vse vrste žita. Mlin je na novo popravljen, ter izdeluje tudi zdrob

Kupuje vse vrste zrnja po najvišji dnevni ceni.

RIHARD ORSSICH, PTUJ.

Ali ste že zavarovali svoja

poslopja, premičnine, proti požaru, svoje življenje, na doživetje in smrt, svoje otroke za doto pri

Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani?

Podružnica: Celje, Breg 33

Poverjeništvu: Maribor, Mlinska ulica 32.

3-3 76

OBLEKO!

Priprste in finejše. Točno in solidno delo. Dobro blago. Ceneje kakor kjerkoli, samo pri:

ALOŽIJU ARBEITER

Maribor, Dravska ulica št. 15.

4-10

Kmetovalci pozor!

Vseh vrst umetna gnojila po najnižjih cenah 3-10 99 ima vedno v zalogi

Tvrdka ANTON TONEJC in drug, Maribor, Tel. 68.

Ljudska posojilnica v Celju

pri „Belem volu“.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po

4 1/2 % oziroma 5 %

od dneva vloge do dneva dviga. Posojila daje na vknjižbo, poročtve in zastavo. — Otvarja trgovske kredite pod zelo ugodnimi pogoji.

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru, Stolna ulica šte. 6, r. z. z n. z.

obrestuje od Novega leta naprej navadne vloge po

4 1/2 %

Trajne in večje vloge pa po dogovoru.

Pozor! Kmetovalci! Pozor!

Došla je modra galica in žveplo po ugodni ceni. Dospela so tudi sveža semena vrtna, travna in detelja.

Istotam se dobi tudi:

krompir, ajda, moka, pristno bučno olje, mlo, petrolej, kava, riž i. t. d.

Za obilen obisk se priporoča

Anton Močnik 2-10 116
CELJE, Glavni trg 8.

„Peranospera“

Zatvornice, kroglice, cevi, gumi, za cepljenje trti, cevi za vodo in vseh drugih gumijevih izdelkov na veliko in malo, le gumi-specialist

M. I. NERAT 157

3-3

Maribor, Slovenska ul. vogal Gosposka ul.

Po najvišji ceni prevzame na vsaki postaji in plača takoj

kostanjev les :: Franc Kupnik,
Kostrivniška Slatina, Podplat pri Rogatcu.

2-3

207